

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

Panc. 6
1938

Tylko do użytku służbowego

**REGULAMIN
BRONI PANCERNEJ
SAMOCHODY PANCERNE—WALKA**

W A R S Z A W A — 1 9 3 8

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

Panc. 6

1938

211.

Tylko do użytku służbowego

11

99 Pułk Piechoty

12

**REGULAMIN
BRONI PANCERNEJ
SAMOCHODY PANCERNE—WALKA**

W A R S Z A W A — 1 9 3 8

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

Panc. 6
1938

Tylko do użytku służbowego

39 Pułk Piechoty

REGULAMIN
BRONI PANCERNEJ
SAMOCODY PANCERNE—WALKA

SKO POLSKIE
Sekcja Redakcyjno-Wydawnicza

Nr. **134/B.**

134

W A R S Z A W A — 1 9 3 8

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

Form. 8

Typo do druku jednostronnego

1/1937

REGULAMIN
BRONI PANCERNEJ
SAMOCHODY PANCERNE-WALKI

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
DOWÓDZTWO BRONI PANCERNYCH

L. 2800-102. Ćwicz. Reg. 38.

Warszawa, dnia 29 stycznia 1938 r.

ROZKAZ WPROWADZAJĄCY.

Wprowadzam do użytku służbowego
„Regulamin broni pancernej — Samo-
chody pancerne. — Walka Panc. 6.
1938.

T. d. u. s.“.

I WICEMINISTER SPRAW WOJSKOWYCH

(—) GŁUCHOWSKI

Generał brygady.

L. 2800-102. Czw. B. 38.

Warszawa, dnia 28 stycznia 1938 r.

ROZKAZ WPROWADZAJĄCY

Wprowadzam do użytku służbowego
„Regulamin broni pancernej — 2a”
Panc. 6
chody pancerne — Wzka
1938.

T. d. n. s.”

1 WICEMINISTER SPRAW WOJSKOWYCH

(-) GŁUCHOWSKI

General brygady.

SPIS RZECZY.

ROZDZIAŁ I.

ZASADY OGÓLNE.

	Str.
A. Ogólne zasady użycia	1
B. Charakterystyka sprzętu	3
C. Organizacja samochodów pancernych	3
D. Dowodzenie i obowiązki dowódców	4
1. Zasady ogólne	4
2. Dowodzenie w oddziałach samochodów pancernych	5
3. Obowiązki dowódcy szwadronu samochodów pancernych	6
4. Obowiązki dowódcy plutonu samochodów pancernych	7
5. Obowiązki dowódcy samochodu pancernego	9
6. Obowiązki strzelca samochodu pancernego wz. 29	11
7. Obowiązki kierowcy samochodu pancernego	11
8. Obowiązki gońca motocyklisty	11
9. Obowiązki dowódcy patrolu reperacyjnego	12
E. Łączność	13
10. Zasady ogólne	13
11. Sposoby utrzymania łączności	13
12. Środki łączności	15

VI

	<i>Str.</i>
F. Rozkazodawstwo	17
13. Rozkaz bojowy	17
14. Raport bojowy	18
15. Dzienniki działań	18

ROZDZIAŁ II.

ZASADY DZIAŁANIA.

1. Przewozy kolejowe.

16. Zasady ogólne	21
17. Ładowanie i wyładowywanie	21
18. Ubezpieczenie ładowania i wyładowania	21
19. Obrona przeciwlotnicza, przeciwpancerna i przeciwigazowa oraz maskowanie	21

2. Marsze.

20. Wysiłek marszowy	22
21. Rozpoznanie osi marszu	24
22. Czas potrzebny do osiągnięcia pogotowia marszowego	24
23. Obrona przeciwlotnicza	25

Marsz podróżny.

24. Zasady ogólne	25
25. Wykonanie marszu	26
26. Długość kolumn i czas przemarszu	27
27. Naprawa sprzętu w czasie marszu	27
28. Odpoczynki	28
29. Marsz nocny	28
30. Zarządzenia do marszu	29

Marsz ubezpieczony.

31. Zasady ogólne	30
32. Obrona przeciwlotnicza	31

VII

3. P o s t o j e.

Postój podróży.

33. Zasady ogólne	31
34. Kwaterunkowi	31
35. Zakwaterowanie	32
36. Służba wartownicza	32
37. Zarządzenie alarmu	32
38. Rozkaz postoju	32
39. Przeciwdziałanie szpiegostwu	33

Postój ubezpieczony.

40. Zasady ogólne	34
41. Wykonanie postoju	34

4. R o z p o z n a n i e.

42. Zasady ogólne	35
-----------------------------	----

Rozpoznanie samodzielne.

43. Zadania oddziałów samochodów pancernych w samodzielnym rozpoznaniu	36
--	----

Pojedynczy samochód pancerny.

44. Zasady ogólne	37
45. Obowiązki załóg	38
46. Sposób poruszania się pojedynczego samochodu pancernego w czasie walki	38
47. Obserwacja	38
48. Prowadzenie walki ogniowej	39
49. Samochód pancerny działający pojedynczo	40

Pluton samochodów pancernych.

50. Zasady ogólne	41
51. Czynności i obowiązki dowódcy plutonu samochodów pancernych przed wyruszeniem	42

VIII

Str

52. Działanie plutonu przed nawiązaniem styczności z nieprzyjacielem	43
53. Działanie plutonu samochodów pancernych po nawiązaniu styczności z nieprzyjacielem	45
54. Obowiązki dowódcy plutonu samochodów pancernych w czasie walki	47

Szwadron samochodów pancernych.

55. Zasady ogólne	47
56. Dane niezbędne do opracowania sposobu użycia i planu działania szwadronu	48
57. Rozpoznanie na korzyść oddziałów samochodów pancernych	49
58. Rozpoznanie dróg	49
59. Czynności dowódcy szwadronu samochodów pancernych po otrzymaniu zadania	50
60. Działanie szwadronu przed nawiązaniem styczności z nieprzyjacielem	51
61. Czynności dowódcy szwadronu po nawiązaniu styczności z nieprzyjacielem	52
62. Działanie szwadronu po nawiązaniu styczności z nieprzyjacielem	52
63. Obowiązki dowódcy szwadronu po ukończeniu zadania	53
64. Usuwanie przeszkód i zwalczanie ich obrony	53

Rozpoznanie w składzie oddziałów broni głównych.

65. Współdziałanie samochodów pancernych w rozpoznaniu	54
66. Przydział samochodów pancernych do oddziałów rozpoznawczych	54

IX

Str.

67. Rola samochodów pancernych w działaniach oddziału rozpoznawczego broni głównych	54
68. Sposób działania samochodów pancernych w oddziale rozpoznawczym	55
69. Działanie plutonu samochodów pancernych z oddziałem rozpoznawczym przed nawiązaniem styczności z nieprzyjacielem	55
70. Działanie plutonu samochodów pancernych w oddziale rozpoznawczym po nawiązaniu styczności z nieprzyjacielem	56
71. Szwadron samochodów pancernych współdziałający z oddziałami broni głównych w rozpoznaniu	56

5. Ubezpieczenie.

72. Zasady ogólne	57
73. Szwadron (pluton) samochodów pancernych w marszu ubezpieczonym	57
74. Ubezpieczenie oddziałów samochodów pancernych w marszu	59
75. Współdziałanie w ubezpieczeniu postoju	59

6. Bój spotkaniowy.

76. Zasady ogólne	60
77. Współdziałanie ze strażą przednią	61
78. Współdziałanie z siłami głównymi	62
79. Współdziałanie w natarciu	63
80. Współdziałanie w natarciu konnym	64
81. Natarcie na nieprzyjaciela będącego w szyku konnym	66
82. Natarcie konne na nieprzyjaciela pieszego	67
83. Osłona skrzydeł natarcia	67
84. Manewr na skrzydło lub tyły nieprzyjaciela	68

7. Pościg.

85. Zasady ogólne	69
86. Pościg bliski	69
87. Pościg daleki	70
88. Pościg czołowy	70
89. Pościg równoległy	71

8. Obrona.

90. Zasady ogólne	71
-----------------------------	----

9. Opóźnianie.

91. Zasady ogólne	72
92. Zadania samochodów pancernych w opóźnianiu	72
93. Sposób działania samochodów pancernych w opóźnianiu	73
94. Współdziałanie w osłonie skrzydeł	74
95. Współdziałanie w przeciwnatarciu	74

10. Wycofanie i odwrót.

96. Zasady ogólne	74
97. Współdziałanie ze strażą tylną w odwrocie	75

**11. Działania samochodów
pancernych w szczególnych
warunkach.**

98. Posuwanie się i walki samochodów pancernych w osiedlach	75
99. Walki w lasach	77
100. Przebywanie grobli	78
101. Walki w górach	78
102. Walki w zimie	78
103. Walki nocne	79

XI

ROZDZIAŁ III.

ZAOPATRZENIE, NAPRAWY I EWAKUACJA.		<i>Str.</i>
104.	Zasady ogólne	81
105.	Zaopatrywanie, naprawy i ewakuacja szwadronu samochodów pancernych	82
106.	Zaopatrywanie w żywność	83
107.	Zaopatrywanie w materiały pędne	83
108.	Zaopatrywanie w amunicję	84
109.	Zaopatrywanie w materiał specjalny: pancerny, saperski i łączności	85
110.	Naprawa i ewakuacja sprzętu pancernego i samochodowego oraz uzbrojenia	86
111.	Ewakuacja sprzętu własnego	88
112.	Ewakuacja sprzętu pancernego zdobycznego	90
113.	Niszczenie sprzętu pancernego i samochodowego	91
114.	Ewakuacja jeńców	91
115.	Ugrupowanie taborów	91
116.	Ewakuacja rannych i opieka lekarska	93
 Zaopatrywanie, naprawa i wywożenie w różnych warunkach bojowych.		
117.	Postój podróży i odpoczynek	94
118.	Postój ubezpieczony	95
119.	Postój na polu walki	95
120.	Marsz podróży	97
121.	Marsz ubezpieczony	97
122.	Rozpoznanie	97
123.	Pościg	98
124.	Walki opóźniające	99
125.	Zaopatrzenie i naprawy w szczególnych warunkach	100

ROZDZIAŁ I.

ZASADY OGÓLNE.

A. Ogólne zasady użycia.

Samochody pancerne mogą być używane w walkach ruchowych samodzielnie, w łączności z oddziałami piechoty i kawalerii oraz w związkach pancerno-motorowych.

Ze względu na dużą szybkość samochody pancerne nadają się szczególnie do współdziałania z kawalerią, kolarzami lub oddziałami zmotoryzowanymi.

Samochody pancerne kołowe przeznaczone są zasadniczo do działań po drogach twardych (drogi bite i lepsze drogi gruntowe); w wyjątkowo dogodnych warunkach terenowych mogą działać w terenie na niewielkich przestrzeniach (wyminięcie przeszkody, uniknięcie skutków ognia artylerii, obrona przeciwlotnicza).

Samochody pancerne nadają się szczególnie do rozpoznania, które mogą przeprowadzać samodzielnie lub w składzie oddziałów rozpoznawczych, zwiększając znacznie ich siłę przebojową i zasięg rozpoznania.

W walkach opóźniających samochody pancerne ułatwiają odrywanie się oddziałów broni głównych od nieprzyjaciela.

Samochody pancerne, uzbrojone w działka, mogą być użyte do zwalczania nieprzyjacielskiej broni pancernej. Ze względu na dużą szybkość można samochody pancerne łatwo przerzucać na zagrożone kierunki.

W boju spotkaniowym używa się samochodów pancernych do uchwycenia ważnych przedmiotów leżących na osi marszu.

Przydzielenie do oddziału samochodów pancernych siły żywej na samochodach lub kolarzy umożliwia utrzymanie uchwyczonego przedmiotu.

W terenie pokrytym lub mającym dużo przeszkód naturalnych, użycie samodzielne samochodów pancernych nie jest wskazane.

Duża widoczność samochodów pancernych i utrudniona obserwacja w czasie ruchu ułatwiają zwalczanie samochodów pancernych ogniem.

Samochody pancerne nie mogą skutecznie walczyć w nocy.

Samochodów pancernych nie należy długotrwale używać na jednym kierunku (osi), gdyż nieprzyjacieli może nagromadzić dużo środków przeciwpancernych, co narazi samochody pancerne na straty lub uniemożliwi ich działanie.

Zasadniczą jednostką bojową samochodów pancernych mogącą wykonywać zadanie na jednej drodze (osi), jest pluton samochodów pancernych. Ze względu na trudności dowodzenia i prowadzenia ognia w kierunku czołowym użycie większej ilości samochodów pancernych ponad pluton do wykonania jednego zadania na jednej drodze nie jest wskazane.

B. Charakterystyka sprzętu.

Samochody pancerne cechuje:

dużą ruchliwość na drogach, zdolność do natychmiastowego podjęcia walki, łatwość oderwania się od nieprzyjaciela, siła ognia, niewrażliwość na pociski karabinowe i odłamki granatów oraz szczególne wrażenie moralne, jakie wywierają na zaskoczonym przeciwniku.

Różnorodność uzbrojenia pozwala na niszczenie zarówno żywych celów jak środków ogniowych oraz lekkich wozów pancernych przeciwnika.

Charakterystykę samochodów pancernych wz. 34 i wz. 29 podaje załączona tabela nr 1.

C. Organizacja samochodów pancernych.

Samochody pancerne są zorganizowane w szwadrony samochodów pancernych.

W skład szwadronu samochodów pancernych wchodzi: poczet dowódcy, drużyna gospodarcza, dwa plutony samochodów pancernych. Naprawę, zaopatrzenie i ewakuację zapewnia szwadronowi samochodów pancernych dywizjon pancerny wielkiej jednostki kawalerii.

Pluton samochodów pancernych składa się: z trzech samochodów pancernych, patrolu reperacyjnego i gońca na motocyklu.

Pluton samochodów pancernych wz. 34 i wz. 29 są pod względem organizacyjnym i taktycznym jednostkami niepodzielnymi. Każdy samochód pancerny jest wyposażony w sprzęt saperski, prócz tego w materiał wybuchowy do przeprowadzania drobnych zniszczeń. W miarę potrzeby

pluton samochodów pancernych może być zaopatrzony w niewielkie ilości materiału chemicznego (dymotwórczego).

D. Dowodzenie i obowiązki dowódców.

1. Zasady ogólne.

Wszystkich dowódców samochodów pancernych bez względu na szczebel dowodzenia powinny cechować: niezłomna wola zwycięstwa, inicjatywa i samodzielność, zamiłowanie do swej broni oraz gruntowna znajomość sprzętu i zasad działania przy jak najdalej posuniętej ofiarności i chęci udzielania pomocy broniom wspieranym.

Dowódca oddziału samochodów pancernych przydzielony do oddziału broni głównych obowiązany jest:

- po zapoznaniu się z położeniem ogólnym zawczasu przygotować propozycję najwłaściwszego użycia samochodów pancernych w danym położeniu i terenie, aby na żądanie przedstawić ją przełożonemu;

w każdym położeniu starać się o zdobycie jak najściślejszych wiadomości o stanie dróg na obszarze działania, aby wykonanie zadań, otrzymanych w toku działań, nie doznawało opóźnienia z powodu konieczności studiowania map i rozpoznania dróg.

Dowódca dysponujący powinien przed powzięciem decyzji brać pod uwagę fachową opinię dowódcy samochodów pancernych co do możliwości technicznych oddziału samochodów pancernych.

Sposób wykonania zadania należy zasadniczo do dowódcy oddziału samochodów pancernych.

Oddział samochodów pancernych, wysłany w pewnym kierunku dla wykonania zadania, można w porę zatrzymać lub skierować w inną stronę tylko przy wyjątkowo sprawnie działających szybkich środkach łączności, jak radio lub lotnik.

Przed użyciem samochodów pancernych należy dokładnie rozważyć, czy istnieją odpowiednie warunki użycia i czy zadanie jest celowe i współmierne do korzyści, jakie może dać użycie samochodów pancernych w danej chwili i położeniu, zwłaszcza, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo stracenia lub zniszczenia sprzętu samochodów pancernych.

W razie doraźnego łączenia oddziału samochodów pancernych z równorzędnym oddziałem broni głównej, dowódca dysponujący powinien wyraźnie określić podległość (np. pluton samochodów pancernych i pluton kawalerii lub kolarzy), w przeciwnym wypadku dowódcą całości jest dowódca oddziału broni głównej.

Rozkazy bojowe na szczeblu szwadronu samochodów pancernych podaje się:

— ustnie, przy pomocy umówionych znaków, przez radio lub pisemnie, w zależności od posiadanych środków i okoliczności.

Rozkaz bojowy dowódcy szwadronu powinien zawierać tylko niezbędne wiadomości i zarządzenia dla dowódców plutonów i swego pocztu.

Dowódcy plutonów przed walką wydają rozkazy bojowe ustnie; w czasie walki porozumiewają się z dowódcami swych samochodów pancernych przy pomocy ustalonego kodu sygnałów: tarczami,

2.

**Dowodzenie
w oddziałach
samochodów
pancernych.**

chorągiewkami, ustnie przez gońca, przy pomocy rakiet, pocisków sinugowych, umówionych ruchów wozu dowódcy itd.

Dowódca szwadronu samochodów pancernych utrzymuje łączność z wyższym przełożonym lub z dowódcą oddziału broni głównych, z którym współdziała przy pomocy radia, motocykla, lotnika oraz rakiet.

**3.
Obowiązki
dowódcy
szwadronu
samochodów
pancernych.**

Dowódca szwadronu samochodów pancernych jest odpowiedzialny za gotowość bojową swojego szwadronu.

Do obowiązków dowódcy szwadronu samochodów pancernych należy:

a) Przed walką:

- w miarę potrzeby zwracać się do dowódcy dysponującego o zarządzenia, rozpoznania i poprawienia dróg, mostów i brodów w prawdopodobnych kierunkach działań samochodów pancernych;
- gdy dowódca dysponujący przewiduje współpracę lotnictwa z samochodami pancernymi, dowódca samochodów pancernych uzgadnia z lotnikiem sposób przekazywania sobie wiadomości;
- na podstawie otrzymanego zadania dowódca szwadronu wydaje rozkazy bojowe dla swoich plutonów, sprawdzając dokładność zrozumienia zadań przez podwładnych;
- dowódca szwadronu organizuje zaopatrzenie, naprawę i ewakuację dla swoich plutonów.

b) W czasie walki:

- Dowódca szwadronu utrzymuje stałą łączność z działającymi samodzielnie plutonami oraz

z dowódcą, na którego korzyść szwadron działa, troszcząc się stale o zapewnienie zaopatrzenia, naprawy i ewakuacji dla swych plutonów.

Jeśli szwadron samochodów pancernych działa jako całość, dowódca szwadronu dowodzi nim osobiście; gdy poszczególne plutony zostały użyte do wykonania różnych zadań, dowódca szwadronu samochodów pancernych pozostaje albo przy dowódcy dysponującym, albo za jego zgodą przy tym plutonie, którego zadanie uważa za najważniejsze.

c) Po walce:

— Dowódca szwadronu składa raport bojowy dowódcy dysponującemu. Używając wszystkich rozporządzalnych środków doprowadza jak najprędzej szwadron do pełnej gotowości bojowej.

Po osiągnięciu pełnej gotowości bojowej zapewnia swemu szwadronowi jak najwygodniejszy odpoczynek.

Dowódca plutonu samochodów pancernych jest odpowiedzialny za stałą gotowość bojową załogi swego plutonu oraz za stan wyposażenia i stan techniczny sprzętu; o wszelkich brakach powinien zawczasu meldować dowódcy szwadronu.

Do obowiązków dowódcy plutonu należy:

a) Przed walką:

— sprawdzić osobiście stan maszyn, broni i załóg oraz zaopatrzenia samochodów pancernych w materiały pędne, amunicję i wyposażenie specjalne;

**4.
Obowiązki
dowódcy
plutonu
samochodów
pancernych.**

- zameldować się osobiście dowódcy, do którego został przydzielony, dla otrzymania rozkazów i uzgodnienia działania z dowódcami tych oddziałów, z którymi będzie bezpośrednio współdziałał;
- o ile możliwości rozpoznać teren działania, a przynajmniej zapoznać się z nim dokładnie z mapy, wykorzystując wiadomości od innych oddziałów oraz od miejscowej ludności;
- podać do wiadomości swoich podkomendnych położenie ogólne, zadanie plutonu i wiadomości o drogach oraz szczegółowo omówić sposób działania;
- wydać szczegółowe wskazówki dla gońca motocyklisty i patrolu reperacyjnego;
- podać do wiadomości załóg: miejsce postoju dowódcy dysponującego, oś łączności i miejsca składnic meldunkowych, miejsca punktów zaopatrywania i napraw, punktów opatrunkowych oraz sposoby zaopatrywania i ewakuacji, przypuszczalne miejsce zbiórki plutonu samochodów pancernych po wykonaniu zadania;
- wydać zarządzenia co do znaków umówionych, maskowania, obrony przeciwpancernej, obrony przeciwgazowej, obrony przeciwlotniczej.

Utrudnione rozkazodawstwo w czasie walki zmusza dowódcę plutonu do omawiania z góry w najdrobniejszych szczegółach każdego działania plutonu.

b) W czasie walki:

- dowódca plutonu dowodzi osobiście swym plutonem, kierując ogniem i ruchem plutonu

za pomocą znaków umówionych, na podstawie poprzednio ustalonego sposobu działania lub przez nakazanie pozostałym samochodom pancernym plutonu naśladowania ruchów (czynności) jego samochodu;

— dowódca plutonu obowiązany jest dać pomoc uszkodzonemu samochodowi swego plutonu.

c) Po walce:

— dowódca plutonu składa meldunek o wykonaniu zadania dowódcy, któremu podlegał w czasie walki;

— sprawdza stan sprzętu pancernego, broni, amunicji i materiałów pędnych;

— wydaje zarządzenia co do uzupełnienia braków, a w razie uszkodzenia sprzętu pancernego zarządza natychmiastową naprawę;

— po powrocie do szwadronu składa swemu dowódcy szwadronu ustny raport bojowy z przebiegu działania.

Należy przyjąć zasadę, że załodze nie wolno udać się na spoczynek przed doprowadzeniem sprzętu bojowego i taborowego do pełnej gotowości bojowej.

Każdy dowódca samochodu pancernego jest odpowiedzialny za gotowość bojową swego wozu.

Dbą on o utrzymanie w należytych stanie broni, amunicji i całego wyposażenia samochodu pancernego.

Dowódca samochodu pancernego obowiązany jest:

a) Przed walką:

— znać położenie w ramach oddziału, z którym pluton będzie współdziałał, oraz zadanie

**5.
Obowiązki
dowódcy
samochodu
pancernego.**

swego plutonu; znać dokładnie stan posiadanej na swoim samochodzie pancernym amunicji, materiałów pędnych, części wymiennych itp., sprawdzić szczegółowo stan wozu i uzbrojenia;

— o brakach i niedomaganiach powinien niezwłocznie meldować dowódcy plutonu.

b) W czasie walki:

— kierować ruchem samochodu pancernego przy pomocy ustalonego sposobu porozumiewania się z kierowcą wewnątrz wozu, pamiętając o wykorzystaniu terenu i maskowaniu wozu;

— w boju prowadzić ogień, obserwować samochód pancerny dowódcy plutonu i inne wozy oraz wspierać je ogniem; zauważone sygnały i znaki umówione w plutonie powtarzać, a dotyczące jego wozu niezwłocznie wykonywać;

— obserwować stale nakazany kierunek i meldować dowódcy o zauważonym nieprzyjacielu, a przede wszystkim o broni pancерnej i przeciwpancernej nieprzyjaciela;

— pomagać kierowcy przy usuwaniu niedomagani samochodów pancernych;

— uszkodzonym wozom udzielać pomocy, o ile na to pozwala położenie.

c) Po walce:

— dbać o uzupełnienie zaopatrzenia i wyposażenia swego samochodu pancernego do przepisowej normy;

— dbać o jak najszybsze doprowadzenie swego samochodu pancernego do pełnej gotowości bojowej.

Strzelec w samochodzie pancernym wz. 29 w czasie walki podaje amunicję dowódcy samochodu pancernego w wieży, pomaga w obserwacji, a w razie potrzeby strzela z tylnego ciężkiego karabina maszynowego.

Kierowca samochodu pancernego jest odpowiedzialny za stan i gotowość techniczną swego samochodu pancernego. Od stanu technicznego i umiejętności prowadzenia wozu przez kierowcę zależy wykonanie zadania bojowego przez dowódcę samochodu pancernego. W czasie jazdy w walce kierowca wykonuje rozkazy dowódcy wozu, prowadzi wóz, pomaga w obserwacji dowódcy samochodu pancernego i melduje o wszystkich spostrzeżeniach, mogących zainteresować dowódcę.

Skoro tylko położenie na to pozwala, sprawdza stan poszczególnych zespołów samochodu pancernego.

Musi stale wiedzieć, jaki jest stan materiału pędnego, smarów i wody i w porę meldować o potrzebie uzupełnienia braków.

Na postojach przeprowadza szczegółowy przegląd wozu, czyści go i przygotowuje do dalszej pracy.

Do obowiązków gońca należy szybkie przewożenie meldunków ustnych lub pisemnych od dowódcy plutonu do dowódcy szwadronu lub do dowódcy oddziału wspieranego.

W czasie walki posuwa się za plutonem w myśl rozkazu dowódcy plutonu lub według własnej inicjatywy, jeśli nagłość działania uniemożliwiła wydanie mu odpowiednich rozkazów. Dbą o stałą łączność z dowódcą plutonu, obserwuje przebieg walki, gdyż niejednokrotnie będzie musiał ustnie

6.
**Obowiązki
strzelca
samochodu
pancernego
wz. 29.**

7.
**Obowiązki
kierowcy
samochodu
pancernego.**

8.
**Obowiązki
gońca moto-
cyklisty.**

na podstawie własnej obserwacji uzupełnić przywieziony meldunek. Zachowanie się gońca motocyklisty w poszczególnych fazach walki omawiają następane rozdziały.

**9.
Obowiązki
dowódcy
patrolu
reperacyjnego.**

Patrol reperacyjny jest następnym organem napraw po załodze samochodu pancernego.

Dowódca patrolu reperacyjnego dba o sprawne współdziałanie patrolu z plutonem.

Do obowiązków dowódcy patrolu reperacyjnego należy:

a) Przed walką:

- dbanie o jakościowy i ilościowy stan zespołów części wymiennych, narzędzi i surowców, przewidzianych w normach wyposażenia patrolu reperacyjnego;
- sprawdzanie przy każdej sposobności stanu technicznego wozów plutonu oraz wyposażenia technicznego plutonu i meldowanie dowódcy plutonu o zauważonych niedomaganiach lub brakach i o sposobie ich usunięcia;
- dowódca szwadronu może przydzielić patrol reperacyjny do wykonania naprawy wozu z innego plutonu.

b) W czasie walki:

- patrol reperacyjny podąża w ślad za plutonem i dba o utrzymanie stałej łączności z plutonem;
- w razie uszkodzenia któregoś samochodu pancernego stara się jak najszybciej usunąć niedomagania na miejscu, jeśli położenie i czas na to pozwalają, w przeciwnym wypadku zapewnia wyholowanie wozu;

— dowódca patrolu reperacyjnego, jako dowódca samochodu patrolu reperacyjnego, dba o skryte posuwanie się i umieszczenie swego samochodu w czasie walki. Jeśli nie otrzymał wyraźnych rozkazów od dowódcy plutonu, musi wykazać dużą inicjatywę w ramach otrzymanych rozkazów.

c) Po walce:

- dowódcę patrolu reperacyjnego obowiązują te same postanowienia, które się odnoszą do jego obowiązków przed walką;
- zachowanie się dowódcy patrolu reperacyjnego w poszczególnych rodzajach walki omawiają następne rozdziały.

E. Łączność.

Utrzymanie stałej łączności w działaniach jednostek samochodów pancernych ma wyjątkowo duże znaczenie dla przebiegu działania i wykorzystania powodzenia.

Organizacja łączności należy do dowódcy dysponującego jednostką samochodów pancernych. nawiązanie zaś i utrzymanie łączności jest obowiązkiem dowódcy jednostki samochodów pancernych.

10.
Zasady
ogólne.

W szwadronie samochodów pancernych rozróżniamy:

- a) łączność zewnętrzną — z dowódcą dywizjonu lub z dowódcą dysponującym samochodami pancernymi;
- b) łączność wewnętrzną — z dowódcami plutonów i wewnątrz plutonu.

11.
Sposoby
utrzymania
łączności.

Środkami łączności zewnętrznej są:

- radio, samolot i goniec na motocyklu, wyjątkowo na samochodzie pancernym.

Do środków łączności wewnętrznej należą:

- rakiety, tarcze sygnałowe, chorągiewki, znaki umówione: ręką, światłem lub gwizdkiem, oraz goniec na motocyklu.

Wyjątkowo pluton samochodów pancernych może otrzymać radiostację.

W okresie poprzedzającym walkę usiłowanie nawiązania i utrzymania łączności jest obowiązkiem dowódcy jednostki samochodów pancernych. Powinna ona być oparta przede wszystkim na osobistym zetknięciu się z dowódcą dysponującym.

W czasie walki, wobec znacznej ruchliwości jednostek samochodów pancernych, utrzymanie łączności z nimi przez przełożonych dowódców broni głównych, zwykle natrafia na znaczne trudności. Z drugiej strony szczególne warunki pracy bojowej dowódców samochodów pancernych są bardzo niepomysłne dla stałego utrzymania łączności z przełożonymi.

Te okoliczności powodują konieczność obustronnego wysiłku dla utrzymania łączności, zapewniającej:

- dowódcy dysponującemu — posiadanie możliwie wczesnych wiadomości o położeniu jednostek samochodów pancernych w zakresie, mogącym wywrzeć wpływ na całość działania;
- dowódcy samochodów pancernych — otrzymywanie właściwych wiadomości o zmianach położenia oddziałów własnych i nieprzyja-

ciela, ale tylko takich, które mogą wpłynąć na zmianę działania samochodów pancernych;

— możliwość przesłania do jednostki samochodów pancernych rozkazów, zmieniających jej pierwotne zadanie (co powinno należeć do wypadków wyjątkowych).

Po walce obowiązkiem dowódcy jednostki samochodów pancernych jest nawiązanie i utrzymanie łączności z dowódcą dysponującym oraz ze swymi plutonami.

Szwadron samochodów pancernych rozporządza następującymi środkami łączności:

- radiem;
- gońcami na motocyklach (poza zasięgiem skutecznego ognia broni ręcznej i maszynowej oraz w odpowiednim terenie);
- zestawem płacht tożsamości i przekazywaczem meldunków;
- sygnałami wzrokowymi i dźwiękowymi.

Prócz tego jednostki samochodów pancernych mogą rozporządzać następującymi doraźnymi, przydzielonymi środkami łączności:

- kolarzami;
- gońcami konnymi;
- telefonem (wykorzystanie sieci stałej i sieci oddziałów broni głównych tylko w czasie postoju, dla dołączenia się do dowództw);
- wyjątkowo gołębiami pocztowymi.

Rozkazy i wiadomości od dowódcy całości do dowódcy jednostki samochodów pancernych w marszu oraz w walce można przekazywać przy pomocy samolotów (zrzucanie rozkazów, podchwytywanie meldunków i korespondencja radiowa).

12.
Środki
łączności.

W warunkach sprzyjających jednostki samochodów pancernych mogą wykorzystywać sieć łączności broni głównych. W tych wypadkach obowiązkiem oddziału broni głównych jest ułatwienie przekazywania meldunków dowódców samochodów pancernych.

W zasięgu skutecznego ognia broni ręcznej i maszynowej można przekazywać wiadomości od jednostek samochodów pancernych przy pomocy pojedynczego samochodu pancernego, jednak tylko na niewielkie odległości i zwykle do najbliższych oddziałów broni głównej, które wówczas są obowiązane przekazywać meldunki dalej przy pomocy własnych środków łączności.

Użycie pojedynczego samochodu pancernego do przekazania wiadomości zebranych o nieprzyjacielu przez oddział rozpoznawczy może nastąpić jedynie w wypadku:

- ważności tych wiadomości;
- konieczności szybkiego ich przekazania;
- przeszkód, wpływających z położenia, uniemożliwiających użycie innego środka łączności (np. odcięcie drogi przez siły żywe nieprzyjaciela).

Gońcy z załóg samochodów pancernych mają zastosowanie w łączności wewnętrznej i zewnętrznej jednostki samochodów pancernych tylko wówczas, gdy wszelkie inne środki łączności zawiodły lub zostały wyczerpane.

Dla łączności wewnętrznej w ramach plutonu samochodów pancernych służą chorągiewki (tarcze) sygnalizacyjne; prócz tego w marszach nocnych można stosować sygnały świetlne (latarki elektryczne).

Do dalszych środków łączności należą:

- rakiety, dymy, sygnały dźwiękowe, użycie tych środków jednak zależy od warunków atmosferycznych i ukształtowania (pokrycia) terenu.

F. Rozkazodawstwo.

Zasadniczą formą rozkazodawstwa wewnątrz jednostki samochodów pancernych (do szwadronu samochodów pancernych włącznie) są rozkazy bojowe ustne.

Rozkaz bojowy dowódcy szwadronu samochodów pancernych powinien zawierać:

- położenie ogólne i zadanie całości;
- zadanie szwadronu oraz w ramach szwadronu zadania dla poszczególnych plutonów;
- zamiar dowódcy szwadronu samochodów pancernych;
- współdziałanie z innymi broniąmi, a szczególnie artylerią, lotnictwem i pionierami;
- miejsce zbiórki po walce dla całego szwadronu lub poszczególnych plutonów;
- oś ruchu dowódcy szwadronu i kolejne stanowiska bojowe;
- łączność oraz znaki umówione;
- oś zaopatrywania, naprawy i ewakuacji oraz organizacja napraw i zaopatrywania technicznego w walce;
- zaopatrzenie w amunicję;
- zarządzenia sanitarne i inne zarządzenia materiałowe.

**13.
Rozkaz
bojowy.**

**14.
Raport
bojowy.**

Każdy dowódca samochodów pancernych od dowódcy samodzielnego plutonu samochodów pancernych w górę obowiązany jest w najkrótszym czasie po zakończeniu działania bojowego zdać przełożonemu dowódcy raport bojowy z wyników działania.

Raport bojowy powinien zawierać:

- otrzymane rozkazy i własne zarządzenia;
- opis przebiegu walki w ogólnych zarysach;
- straty w ludziach i w sprzęcie (ludzi imiennie, sprzęt z podaniem numerów rejestracyjnych);
- straty nieprzyjaciela, w razie możliwości — ilość wziętych jeńców i zdobyczy;
- jakie jednostki przeciwnika brały udział w walce (numery jednostek); czy nieprzyjaciel ma broń pancerną i jaką?
- stan fizyczny i moralny ludzi;
- stan techniczny sprzętu;
- stan materiałów pędnych i amunicji;
- wykaz zasługujących na wyróżnienie.

Do raportów bojowych dołączać w miarę możliwości szkice sytuacyjne.

**15.
Dzienniki
działań.**

Oprócz raportów bojowych dowódcy samodzielnie działających plutonów samochodów pancernych i dowódcy szwadronów obowiązani są prowadzić osobiście lub przez wyznaczonego oficera dziennik działań.

W dzienniku należy codziennie atramentem lub ołówkiem chemicznym podać:

- miejsce postoju oddziału i dowódców;
- marsze, działania i zdarzenia wojenne (ilość przebytych kilometrów);
- stan liczebny oddziału i zmiany w ciągu dnia;
- spostrzeżenia i wiadomości o nieprzyjacielu;

- stan fizyczny, duchowy i materialny oddziału;
- stan liczebny i techniczny sprzętu bojowego i taborowego oddziału;
- stan materiałów pędnych i amunicji;
- wykaz przeprowadzonych napraw sprzętu i zużycie części wymiennych;
- warunki atmosferyczne i stan dróg.

Jeżeli jest to potrzebne do ujęcia całokształtu zadań, należy przy zmianach miejsc i rejonów działań podawać krótką charakterystykę terenu i warunków pomieszczenia oraz zachowania się ludności cywilnej wobec wojska, załączając prócz tego wszelkie otrzymane i własne rozkazy, szkice, a w razie potrzeby i przedmioty, mające wartość przy ocenie wydarzeń.

Dziennik zamyka się codziennie podpisem oficera prowadzącego.

ROZDZIAŁ II.

ZASADY DZIAŁANIA.

1. Przewozy kolejowe.

Przewóz kolejowy oddziałów samochodów pancernych należy stosować zasadniczo na odległość powyżej 200 km.

Przy przewozach kolejowych obowiązuje „Instrukcja o przewozach oddziałów wojskowych koleją”.

Instrukcja ta podaje sposoby i normy załadunkowe dla jednostek samochodów pancernych.

Ubezpieczenie ładowania i wyładowania transportu kolejowego w razie potrzeby zasadniczo zapewnia dowódca dysponujący oddziałem samochodów pancernych.

Obrona przeciwlotnicza w czasie załadunku i wyładowania transportu polega na:

- zorganizowaniu służby obserwacyjno-alarmowej oraz maskowaniu sprzętu i ruchów; obronę przeciwlotniczą czynną może stosować oddział samochodów pancernych w miarę odpowiedniego wyposażenia;

16.
Zasady
ogólne.

17.
Ładowanie
i wyładowanie.

18.
Ubezpieczenie
ładowania
i wyładowania.

19.
Obrona
przeciwlotnicza, przeciwpancerna i przeciwgazowa oraz maskowanie.

— wyborze odpowiedniej pory załadowania i wyładowania.

Obrona przeciwigazowa — zgodnie z Regulaminem obrony przeciwigazowej.

W wypadku ładowania lub wyładowania w strefie przyfrontowej, gdzie zaskoczenie przez nieprzyjacielską broń pancerną jest możliwe, należy zorganizować własną obronę przeciwpancerną. Dowódca oddziału samochodów pancernych organizuje obserwację i zarządza rozmieszczenie części samochodów pancernych z działkami w taki sposób, żeby przynajmniej najważniejsze kierunki były zamknięte.

Przy zestawianiu transportu należy rozmieszczać samochody pancerne w taki sposób, żeby dawały możliwość użycia ognia karabinów maszynowych lub działek do bezpośredniej obrony transportu.

2. M a r s z e.

20. Wysilek marszowy.

Wysilek marszowy oddziałów samochodów pancernych zależy przede wszystkim od:

- rodzaju sprzętu i jego stanu;
- stanu dróg i ruchu oddziałów na drodze;
- pory dnia i roku oraz warunków atmosferycznych;
- długości przemarszu;
- wielkości oddziału wykonyującego przemarsz;
- umiejętności organizowania i wykonania przemarszu.

TABELA PRZECIĘTNEJ SZYBKOŚCI MARSZU
SAMOCHODÓW PANCERNYCH WZ. 34
w kilometrach na godzinę

Oddział	W dzień		W nocy		Uwagi
	na szosie	na drodze gruntowej	na szosie	na drodze gruntowej	
Pluton sam. panc.	25—30	15—20	20—25	10—15	Ze światłami
Szwadron sam. panc.	20—25	12—15	10—15	10—12	

TABELA PRZECIĘTNEJ SZYBKOŚCI MARSZU
SAMOCHODÓW PANCERNYCH WZ. 29
w kilometrach na godzinę

Oddział	W dzień	W nocy	Uwagi
	na szosie		
Pluton sam. panc	25—30	20—25	Ze światłami
Szwadron sam. panc.	20—25	10—15	

Przy marszu bez świateł drogi powinny być uprzednio rozpoznane, przy czym szybkość marszu, zależnie od stopnia widoczności, może spaść do 50% norm dziennych.

21.
Rozpoznanie
osi marszu.

Przed każdym wymarszem dowódca samochodów pancernych powinien w miarę możliwości zawczasu rozpoznać oś marszu swego oddziału.

Wiadomości o stanie dróg otrzymuje przez:

- wysyłanie rozpoznania drogowego;
- wykorzystanie wiadomości od innych oddziałów wojskowych (zwłaszcza oddziałów zmotoryzowanych, pionierów i organów regulacji ruchu;
- informacje od ludności cywilnej;
- studium mapy.

Rozpoznanie dróg dotyczy: stanu dróg, stanu i wytrzymałości mostów, głębokości i jakości brodów itp.

**ORIENTACYJNA TABELA OSIĄGANIA GOTOWOŚCI
BOJOWEJ.**

22.
Czas
potrzebny do
osiągnięcia
pogotowia
marszowego.

Oddział	Po dziennym wysiłku marszowym	Po ukończeniu konserwacji sprzętu	U w a g a
Pluton sam. panc.	1 godz. 30 min.	15 min.	W okresie zimowym czas wzrośnie o ok. 30 minut.
Szwadron sam. panc.	2 godz.	20 min.	W okresie zimowym czas wzrośnie o ok. 45 minut.

U w a g a : Noc może przedłużyć czas osiągnięcia pogotowia marszowego do 50% norm dziennych.

Oddziały samochodów pancernych w marszu mogą stosować obronę przeciwlotniczą czynną, jeśli dany typ sprzętu jest do tego przystosowany. Przy wykonywaniu obrony przeciwlotniczej biernej obowiązuje Ogólna instrukcja maskowania.

**23.
Obrona
przeciwlot-
nicza.**

Obronę przeciwlotniczą bierną oddziałów samochodów pancernych w marszu osiąga się przez:

- wykorzystanie pory dnia i warunków atmosferycznych;
- wybór drogi;
- rozcłódkowanie (odległości między wozami i plutonami);
- maskowanie sprzętu przy pomocy gałęzi itp. na odpoczynkach, a w marszu — wykorzystanie drzew przydrożnych, cienia, łąki oraz odpowiednie malowanie sprzętu.

Marsz podróżny.

Przy organizowaniu marszu podróżnego należy mieć przede wszystkim na względzie jak najmniej zużycie sprzętu i materiałów pędnych oraz jak najmniejsze wyczerpanie załóg.

Osiąga się to przez odpowiedni wybór drogi i zapewnienie bezpieczeństwa przemarszu.

Zwykły dzienny wysiłek plutonu i szwadronu samochodów pancernych nie powinien przekraczać 8 godzin pracy silnika, co odpowiada mniej więcej 150 — 160 km ruchu po drogach bitych.

**24.
Zasady
ogólne.**

Po czterech dniach marszu podróznego zwykłego, a po dwóch dniach marszu forsownego oddział samochodów pancernych powinien mieć jeden dzień odpoczynku, dla doprowadzenia sprzętu do należytego stanu (gruntowna konserwacja i usunięcie niedomagań, powstałych w czasie marszu).

Marsze forsowne polegają na zwiększeniu czasu marszu do 10 godzin, przy zachowaniu normalnego tempa marszu.

W marszach podróжных, ze względu na duże różnice szybkości, oddziały samochodów pancernych maszerują oddzielnie od piechoty i kawalerii, a często także i od czołgów, tworząc osobny rzut.

Tempo marszu ustala dowódca szwadronu (plutonu) osobiście, utrzymuje zaś wyznaczony przez niego oficer lub podoficer, jadący w czołowym samochodzie pancernym.

**25.
Wykonanie
marszu.**

Odległości wewnątrz kolumny zależą od szybkości marszu, składu kolumny, warunków terenowych, warunków atmosferycznych (większe wzniesienia na drodze, mgła, kurz, deszcz itp.). Normalna odległość między wozami wynosi 25 m; dowódca szwadronu (plutonu) maszerując samodzielnie, może zarządzić zwiększenie lub zmniejszenie odległości między wozami.

W czasie marszu obowiązują przepisy o ruchu kołowym po drogach publicznych oraz zarządzenia organów regulacji ruchu.

W marszach podróжных, zwłaszcza forsownych, należy dawać załogom duże ulgi w ubiorze.

TABELA DŁUGOŚCI KOLUMN PRZY ODLEGŁOŚCI 25 mt
MIĘDZY WOZAMI.

O d d z i a ł	Długość w metrach	Czas przemarszu
Pluton sam. panc.	150	20 sek. ¹⁾
Szwadron sam. panc. z pocz- tem, bez drużyny gospo- darczej	400	1 min. ¹⁾
Szwadron sam. panc. z pocz- tem i drużyną gospodarczą	500	ok. 1½ min. ¹⁾

26.
Długość
kolumn i czas
przemarszu

W razie uszkodzenia sprzętu w czasie marszu uszkodzony wóz zjeżdża, o ile możliwości, z drogi lub przynajmniej staje po prawej stronie drogi i podaje znak: „Uszkodzenie“. Patrol reperacyjny wraz z załogą uszkodzonego wozu przystępuje do naprawy wozu, zawiadamiając dowódcę o rodzaju uszkodzenia i przypuszczalnym czasie trwania naprawy. Po skutecznieniu naprawy wóz razem z patrolem reperacyjnym dołącza się do kolumny. W razie uszkodzenia, którego nie może usunąć załoga lub patrol reperacyjny, wóz uszkodzony wyholowuje się staraniem dowódcy plutonu technicznego dywizjonu pancernego. Jeśli w samodzielnie maszerującym plutonie staną w drodze wskutek uszkodzenia naraz 2 samochody pancerne, dowódca plutonu przerywa marsz, czekając na naprawę choćby jednego samochodu pancernego.

27.
Naprawa
sprzętu
w czasie
marszu.

¹⁾ Przy szybkości 25 km/godz.

O zatrzymaniu się plutonu maszerującego w składzie szwadronu samochodów pancernych decyduje dowódca szwadronu.

28.
Odpoczynki.

Po pierwszej pół godzinie marszu zarządza się 15-minutowy odpoczynek dla sprawdzenia stanu maszyn; następnie należy dawać około 20-minutowe odpoczynki co każde dwie godziny marszu.

Podczas odpoczynków dowódcy i kierowcy sprawdzają stan maszyn, paliwa, smarów i wody, usuwając niedomagania i braki.

O stwierdzonych niedomaganiach lub brakach składają dowódcy wozów meldunki dowódcom plutonów, a dowódcy plutonów — dowódcy szwadronu.

Odpoczynki dłuższe można zarządzać wtedy, gdy marsz ma trwać dłużej niż 6 godzin.

29.
Marsz nocny.

Przewidując marsz nocny należy rozpoznać drogi o ile możliwości jeszcze za dnia. Do marszów nocnych należy wykorzystywać przede wszystkim dobrze utrzymane drogi bite.

Użycie świateł zależy od potrzeby zachowania tajemnicy przemarszu, odległości od nieprzyjaciela i kierunku marszu, przy czym należy stosować światła przyćmione lub specjalnie osłonięte.

W marszu nocnym należy zwrócić szczególną uwagę na zachowanie łączności wzrokowej między wozami. Utracenie łączności wzrokowej powoduje rozrywanie się maszerującej kolumny oraz mylenie drogi przez pozostałe wozy.

Odległość między wozami zmniejsza się na skrzyżowaniach (rozwidleniach) dróg i przy przemarszu przez miejscowości.

Do sygnalizacji należy używać małych latarek ręcznych, a w miarę potrzeby i możliwości wystawiać posterunki regulacji ruchu.

Dowódcy samodzielnie maszerujących plutonów jadą w motocyklach, zajmując miejsce w kolumnie, skąd najlepiej mogą prowadzić swój pluton.

Dowódca szwadronu podczas marszu podróżnego jedzie w swym samochodzie osobowym.

Na podstawie rozkazu wyższego dowódcy dowódca oddziału samochodów pancernych wydaje swoje zarządzenia i rozkazy dotyczące marszu.

30.
Zarządzenia
do marszu.

Rozkaz do marszu zawiera następujące punkty zasadnicze:

- zadanie, położenie własne i nieprzyjaciela;
- zamiar własny;
- czas i miejsce zbiórki przed wymarszem;
- porządek marszu;
- czas wyruszenia, czas przejścia przez wyznaczony punkt;
- zarządzenia dotyczące rozpoznania osi marszu i ubezpieczeń;
- miejsce posuwania się dowódcy;
- dłuższe odpoczynki oraz zarządzenia dotyczące przygotowania odpoczynków;
- maskowanie, obrona przeciwgazowa, przeciwlotnicza, obrona przeciwpancerna (w razie potrzeby zarządzenia co do użycia świateł);
- zachowanie tajemnicy przemarszu;
- kwaterunkowi;
- zaopatrzenie i naprawy;
- różne (służba inspekcyjna, sanitarna itp.).

O zatrzymaniu się plutonu maszerującego w składzie szwadronu samochodów pancernych decyduje dowódca szwadronu.

**28.
Odpoczynki.**

Po pierwszej pół godzinie marszu zarządza się 15-minutowy odpoczynek dla sprawdzenia stanu maszyn; następnie należy dawać około 20-minutowe odpoczynki co każde dwie godziny marszu.

Podczas odpoczynków dowódcy i kierowcy sprawdzają stan maszyn, paliwa, smarów i wody, usuwając niedomagania i braki.

O stwierdzonych niedomaganiach lub brakach składają dowódcy wozów meldunki dowódcom plutonów, a dowódcy plutonów — dowódcy szwadronu.

Odpoczynki dłuższe można zarządzać wtedy, gdy marsz ma trwać dłużej niż 6 godzin.

**29.
Marsz nocny.**

Przewidując marsz nocny należy rozpoznać drogi o ile możliwości jeszcze za dnia. Do marszów nocnych należy wykorzystywać przede wszystkim dobrze utrzymane drogi bite.

Użycie świateł zależy od potrzeby zachowania tajemnicy przemarszu, odległości od nieprzyjaciela i kierunku marszu, przy czym należy stosować światła przyćmione lub specjalnie osłonięte.

W marszu nocnym należy zwrócić szczególną uwagę na zachowanie łączności wzrokowej między wozami. Utracenie łączności wzrokowej powoduje rozrywanie się maszerującej kolumny oraz mylenie drogi przez pozostałe wozy.

Odległość między wozami zmniejsza się na skrzyżowaniach (rozwidleniach) dróg i przy przemarszu przez miejscowości.

Do sygnalizacji należy używać małych latarek ręcznych, a w miarę potrzeby i możliwości wystawiać posterunki regulacji ruchu.

Dowódcy samodzielnie maszerujących plutonów jadą w motocyklach, zajmując miejsce w kolumnie, skąd najlepiej mogą prowadzić swój pluton.

Dowódca szwadronu podczas marszu podróżnego jedzie w swym samochodzie osobowym.

Na podstawie rozkazu wyższego dowódcy dowódca oddziału samochodów pancernych wydaje swoje zarządzenia i rozkazy dotyczące marszu.

30.
Zarządzenia
do marszu.

Rozkaz do marszu zawiera następujące punkty zasadnicze:

- zadanie, położenie własne i nieprzyjaciela;
- zamiar własny;
- czas i miejsce zbiórki przed wymarszem;
- porządek marszu;
- czas wyruszenia, czas przejścia przez wyznaczony punkt;
- zarządzenia dotyczące rozpoznania osi marszu i ubezpieczeń;
- miejsce posuwania się dowódcy;
- dłuższe odpoczynki oraz zarządzenia dotyczące przygotowania odpoczynków;
- maskowanie, obrona przeciwgazowa, przeciwlotnicza, obrona przeciwpancerna (w razie potrzeby zarządzenia co do użycia świateł);
- zachowanie tajemnicy przemarszu;
- kwaterunkowi;
- zaopatrzenie i naprawy;
- różne (służba inspekcyjna, sanitarna itp.).

Rozkaz do marszu należy wydać tak wcześnie, żeby dać oddziałom możliwość należytego przygotowania się do drogi.

Marsz ubezpieczony.

31. Zasady ogólne.

Oddziały samochodów pancernych mogą wykonywać marsz ubezpieczony samodzielnie, w składzie broni głównych lub w składzie większych jednostek pancerno-motorowych.

Szwadron samochodów pancernych w marszu ubezpieczonym samodzielnym ubezpiecza się przez wysłanie szpicy i odpowiednie ugrupowanie się w głąb.

Szpicę, zasadniczo w składzie 2 samochodów pancernych, wysuwa się na odległość około 2—4 km przed szwadron.

Jeśli szwadron (pluton) samochodów pancernych maszeruje w składzie broni głównych, posuwa się bądź z członami ubezpieczenia, bądź w kolumnie głównej. Miejsce posuwania się samochodów pancernych w kolumnie zależy od położenia i przypuszczalnego ich użycia.

Drużyna gospodarcza maszeruje przeważnie jako osobny rzut; jej miejsce w kolumnie oraz sposób posuwania się podaje dowódca dysponujący w swym rozkazie do marszu, biorąc pod uwagę wnioski dowódcy szwadronu samochodów pancernych.

Jeśli szwadron samochodów pancernych maszeruje w składzie większej jednostki pancerno-motorowej, wtedy drużyna gospodarcza wchodzi zwykle w skład rzutu techniczno-gospodarczego danej jednostki.

Odpowiedni wybór osi marszu i dobra organizacja służby obserwacyjno-alarmowej umożliwiają wykonanie przemarszu skrycie. Nalot samolotów nieprzyjacielskich nie usprawiedliwia przerywania nakazanego marszu ubezpieczonego i niewykonania zadania. W razie nalotu nieprzyjacielskiego oddziały samochodów pancernych w miarę możliwości zwiększają odległości między wozami, nie przerywając marszu.

W wyjątkowych warunkach terenowych, o ile czas na to pozwala, możliwe będzie zjechanie samochodów pancernych na drogi boczne lub w teren.

3. P o s t o j e.

Postój podróżny.

Postoje podróżne, przewidziane zawsze z góry i ustalone rozkazem marszu, powinny zapewnić oddziałom jak najlepsze warunki odpoczynku.

Na postoje dla oddziałów samochodów pancernych wybierać należy miejsca o dobrych drogach dojazdowych i zaopatrzone dostatecznie w wodę, dające ukrycie przed obserwacją lotniczą. W strefie, w której pojawienie się nieprzyjacielskiej broni pancernej jest możliwe, należy uwzględnić obronę przeciwpancerną bierną i czynną (wybór miejsca, zamknięcia najważniejszych kierunków samochodami pancernymi z armatkami).

Oficer (podoficer) kwaterunkowy po przybyciu na miejsce zakwaterowania porozumiewa się z władzami miejscowymi, wyznacza rejon zakwa-

32.
Obrona
przeciwlot-
nicza.

33.
Zasady
ogólne.

34.
Kwaterunko-
wi.

terowania poszczególnym plutonom i wydaje zarządzenia przygotowawcze. Po dokonaniu tych czynności wyjeżdża na spotkanie maszerującego oddziału i melduje dowódcy szwadronu warunki i sposób zakwaterowania.

**35.
Zakwatero-
wanie.**

Załogi powinny kwaterować w bezpośredniej bliskości sprzętu.

Zabezpieczenie przeciwpożarowe oddziałów samochodów pancernych na postojach wymaga ścisłych zarządzeń. Materiały pędne i smary składa się co najmniej około 100 m od sprzętu silnikowego i innych materiałów szwadronu oraz zabudowań.

**36.
Służba
wartownicza.**

Szwadron samochodów pancernych wystawia zasadniczo tylko wartę wewnętrzną.

W miejscowościach, w których przebywają oddziały innej broni, szwadron samochodów pancernych nie powinien być pociągany do pełnienia służby wartowniczej zewnętrznej i policyjnej.

**37.
Zarządzenie
alarmu.**

Alarm szwadronu samochodów pancernych zarządza dowódca szwadronu lub organa służbowe upoważnione do tego przez dowódcę szwadronu.

W razie alarmu należy przede wszystkim jak najszybciej uruchomić silniki.

**38.
Rozkaz
postoju.**

Na podstawie wiadomości otrzymanych od oficera (podoficera) kwaterunkowego dowódca szwadronu po przybyciu na miejsce wydaje zarządzenia określające:

- rozmieszczenie poszczególnych części oddziału oraz kwatery dowódców, oficerów i załóg;
- zarządzenia dla wart i organów służbowych oraz ich pomieszczenie;
- zarządzenia przeciwpożarowe;
- zarządzenia dotyczące obrony przeciwlotniczej, przeciwpancernej i przeciwgazowej oraz alarmu;
- godziny, o których żołnierze muszą być na kwaterach;
- czas wydawania posiłków i materiałów pędnych;
- w zimie podczas mrozów zarządzenia co do podgrzewania wody w chłodnicach;
- zarządzenia sanitarne i miejsce brania wody;
- zarządzenia szczególne.

Po zakwaterowaniu oddziału dowódca szwadronu i samodzielny pluton nawiązują łączność ze swoim dowódcą przełożonym, wysyłając gońca z meldunkiem o zakwaterowaniu.

Dla zapobieżenia szpiegostwu należy zwracać szczególną uwagę na osoby cywilne mające styczność z wojskiem.

Numerów i nazw oddziałów nie wypisywać, ani też głośno nie wypowiadać.

Żołnierzom wszystkich stopni nie wolno rozmawiać o sprawach wojskowych w obecności osób cywilnych.

Postępowanie z ludnością cywilną musi być taktowne, lecz stanowcze. Wszelkie nadużycia i wybryki należy tępować z całą surowością.

39.
Przeciwdzia-
łanie szpie-
gostwu.

Przed opuszczeniem postoju dowódca plutonów kontrolują, czy nie pozostawiono papierów lub przedmiotów zdradzających tajemnicę wojskową.

Postój ubezpieczony.

40. Zasady ogólne.

W pobliżu nieprzyjaciela oddziały samochodów pancernych rozmieszcza się dopiero po ubezpieczeniu rejonu postoju; ubezpieczenie z zasady zapewniają inne rodzaje broni.

41. Wykonanie postoju.

Sprzęt szwadronu należy ukryć przed obserwacją lotniczą i zabezpieczyć przed niespodziewanym napadem ze strony nieprzyjacielskiej broni pancernej.

Teren w okolicy miejsca postoju należy rozpoznać pod względem możliwości użycia samochodów pancernych.

Załoga samochodów pancernych ma się znajdować w bezpośredniej bliskości sprzętu; stopień pogotowia określa wyraźnie dowódca szwadronu (plutonu).

Dowódca szwadronu organizuje obronę przeciwlotniczą, przeciwpancerną i przeciwgazową oraz służbę obserwacyjno-alarmową.

Jeśli szwadron samochodów pancernych kwateruje na postoju sam w pewnej miejscowości, to miejscowość ta powinna być tak wybrana, żeby samo rozmieszczenie oddziałów broni głównych zapewniało samochodom pancernym jak największe bezpieczeństwo.

Szwadron samochodów pancernych, kwaterujący sam, oprócz wystawienia wart zewnętrznych zagrażdza ważniejsze kierunki (barykady, miny, wysta-

wianie samochodów pancernych, z armatkami u wejść do miejscowości itd.) oraz przeprowadza rozpoznanie najbliższej okolicy na przypuszczalnych kierunkach działania nieprzyjacielskiej broni pancernej.

4. R o z p o z n a n i e.

Samochody pancerne nadają się szczególnie do rozpoznania po drogach.

Rozpoznanie mogą przeprowadzać samodzielnie, w składzie oddziałów piechoty i kawalerii, w składzie oddziałów kolarzy lub w składzie związków pancerno-motorowych.

Do rozpoznania samodzielnego używa się samochodów pancernych wówczas, gdy stanowczo zależy na czasie i gdy chodzi jedynie o stwierdzenie obecności nieprzyjaciela na danym kierunku lub w danym rejonie i jeśli teren nadaje się do takich zadań.

W składzie oddziałów rozpoznawczych piechoty i kawalerii (zwłaszcza podjazdów kawalerii) używa się samochodów pancernych na ważniejszych kierunkach do zwiększenia siły przebojowej oddziału rozpoznawczego i do ułatwienia mu oderwania się od nieprzyjaciela. Samochody pancerne uzbrojone w armatki stanowią również środek przeciwpancerny oddziału rozpoznawczego.

Działanie samochodów pancernych w rozpoznaniu cechuje: szybkość posuwania się i działania oraz zdolność działania przez zaskoczenie. Cechy te pozwolą oddziałowi rozpoznawczemu zbadać w krótkim czasie przeciwnika, odrzucić jego oddziały rozpoznawcze lub ubezpieczające i wyko-

42.
Zasady
ogólne.

rzystać położenie do głębszego przeniknięcia w ugrupowanie nieprzyjaciela dla zdobycia wiadomości.

Przydział samochodów pancernych do oddziału rozpoznawczego zależy od położenia, charakteru terenu (dróg), siły podjazdu oraz głębokości rozpoznania.

Piechota lub spieszona kawaleria na samochodach, kolarze wzmocnieni oddziałami samochodów pancernych stanowią jednostki bardzo ruchliwe i silne ogniwo, zdolne do przeprowadzania walki dla zdobycia bardziej szczegółowych wiadomości niż same samochody pancerne, oraz do utrzymania ważnych punktów terenowych.

Samochody pancerne w związkach pancernomotorowych stanowią przede wszystkim czynnik rozpoznawczy i ubezpieczający na osi marszu (drogi bite).

Rozpoznanie samodzielne.

43.
Zadania oddziałów samochodów pancernych w samodzielnym rozpoznaniu.

Szwadron lub pluton samochodów pancernych może być użyty do rozpoznania samodzielnego.

Ani pluton, ani szwadron samochodów pancernych nie jest zdolny rozpoznawać w pasie.

Oddziały samochodów pancernych w samodzielnym rozpoznaniu mogą otrzymywać następujące zadania do wykonania:

- stwierdzenie obecności i zachowania się nieprzyjaciela na pewnym kierunku lub na pewnym obszarze, gdy istnieje odpowiednia sieć dróg i przejrzystość terenu;
- rozpoznanie i chwilowe utrzymanie ważniejszych przedmiotów terenowych.

Na bliskie rozpoznanie jednego kierunku wysyła się zasadniczo pluton samochodów pancernych.

Pluton samochodów pancernych w rozpoznaniu samodzielnym wysuwa się przeciętnie na odległość około dziesięciu kilometrów w wypadku działania na korzyść piechoty, a około piętnastu km w działaniach na korzyść kawalerii; w razie działania na korzyść oddziałów zmotoryzowanych (kolarzy) pluton samochodów pancernych może być wysunięty do dwudziestu km przed oddział, na którego korzyść działa.

Szwadron samochodów pancernych w rozpoznaniu samodzielnym wysuwa się przeciętnie na odległość około 15 km przed oddział piechoty, około 20 km w działaniach na korzyść kawalerii a około 30 km przed jednostki pancerne lub zmotoryzowane.

Odległości te należy uważać za orientacyjne; położenie bojowe, stan dróg i rodzaj terenu oraz warunki atmosferyczne mogą wpływać na bliższe lub dalsze wysyłanie samochodów pancernych niż podane odległości.

Pojedynczy samochód pancerne¹⁾.

Pojedynczy samochód pancerne działa w ramach plutonu, współdziałając ogniem i ruchem z pozostałymi samochodami pancernymi plutonu. Działanie pojedynczego samochodu pancernego następuje na rozkaz dowódcy plutonu lub wynika

44.
Zasady
ogólne.

¹⁾ Działanie pojedynczego samochodu pancernego we wszystkich rodzajach walki jest podobne, dlatego dalsze rozdziały, traktujące o poszczególnych rodzajach walki, nie uwzględniają działań pojedynczego samochodu pancernego

z własnej inicjatywy jego dowódcy, w drugim wypadku jednak działanie to musi zmierzać do wypełnienia wspólnego zadania plutonu.

**45.
Obowiązki
załóg.**

Obowiązki załóg podaje i omawia rozdział I pkt 5, 6 i 7 niniejszego regulaminu.

**46.
Sposób
poruszania
się pojedyn-
czego
samochodu
pancernego
w czasie
walki.**

Pojedynczy samochód pancerny porusza się po nakazanej drodze (osi), wykorzystując wszelkie załazony terenowe, aby zmniejszyć swą widoczność, a tym samym skutki działania środków ogniowych obrony przeciwpancernej przeciwnika, tak jednak, żeby zachować łączność z pozostałymi samochodami pancernymi i móc każdej chwili współdziałać ogniem i ruchem w ramach zadania plutonu.

Jeśli warunki terenowe zmuszą samochód pancerny do chwilowego utracenia łączności z pozostałymi samochodami pancernymi plutonu lub do opuszczenia nakazanego miejsca w przyjętym szyku, stara się on jak najprędzej łączność tę przywrócić lub zająć nakazane miejsce w szyku.

**47.
Obserwacja.**

Do obowiązków dowódcy należy obserwacja: terenu w nakazanym kierunku, samochodu dowódcy plutonu, samochodów sąsiednich oraz oddziałów, z którymi bezpośrednio współdziała.

Dla zwiększenia możliwości obserwacji (poza zasięgiem skutecznego ognia nieprzyjaciela) dowódca samochodu pancernego wychyla się z wieży. Przy wchodzeniu do miejscowości dowódca samochodu pancernego zamyka górne klapy wieży i obserwuje przez okienka lub szczeliny obserwacyjne. Kierowca przymyka okienka przednie (w samochodzie pancernym wz. 34 — drzwiczki

pancerza chłodnicy). W samochodzie pancernym wz. 29 obserwacja odbywa się przez peryskopy (okna peryskopowe). Wszelkie otwory obserwacyjne załoga zamyka dopiero w strefie celnego ognia nieprzyjacielskiego.

Do obowiązków kierowcy należy przede wszystkim dokładna obserwacja samej drogi: kierowca dzieli się natychmiast z dowódcą wozu wszelkimi spostrzeżeniami, które mogły ująć uwagi dowódcy wozu.

Podział obserwacji w ramach plutonu omawia pkt. 59 niniejszego regulaminu.

Samochody pancerne mogą rozpoczynać ogień z odległości około 800 m, jednak pełnię skuteczności ognia daje dopiero strzelanie poniżej 400 m.

Działo nadaje się najlepiej do zwalczania nieprzyjacielskiej broni pancernej, broni przeciwpancernej i celów osłoniętych; natomiast ciężki karabin maszynowy służy do zwalczania celów żywych nie osłoniętych.

Ze względu na celność ognia samochody pancerne strzelają zasadniczo z wozu stojącego.

Do prowadzenia walki ogniowej każdy samochód pancerny z osobna wykorzystuje w miarę możliwości najbliższe zasłony terenowe (zakrycia).

Wzgląd na nieprzyjacielską broń przeciwpancerną, wielkość celu lub wygranie na czasie zmuszać będzie w pewnych warunkach do strzelania w ruchu, szczególnie z ciężkiego karabina maszynowego.

W czasie walki samochód pancerny zwalcza wszystkie cele nakazane przez dowódcę plutonu, a prócz tego:

48.
Prowadzenie
walki ogniowej.

- wszystkie cele w zasięgu skutecznego ognia pojawiające się na kierunku jego działania, a zagrażające jemu, sąsiednim samochodom lub oddziałom wspieranym;
- ważniejsze cele szybko znikające.

W sprzyjających warunkach terenowych (drogowych) dowódca plutonu nakazuje ześrodkowanie ognia całego plutonu na celu wskazanym przez dowódcę plutonu (pocisk smugowy).

Cele, zauważone przez pojedynczy samochód, zwalcza dowódca wozu samorzutnie aż do obezwładnienia celu, zawiadamiając o zauważonym nieprzyjacielu znakiem dowódcę plutonu lub sąsiednie wozy. W razie braku zasłon terenowych pojedynczy samochód pancerny, prowadząc walkę ogniową, zmienia często miejsce, poruszając się po drodze naprzód i w tył.

49.
Samochód
pancerny
działający
pojedynczo.

Samochód pancerny działa pojedynczo w następujących wypadkach:

- jako czołowy samochód pancerny;
- jako patrol, wykonywający wypad na bok od osi marszu, jako patrol w miejscu (poście, odpoczynki);
- przewożąc meldunek;
- w razie odosobnienia na polu walki z powodu uszkodzenia wozu.

Działanie czołowego samochodu pancernego w ramach plutonu omawia punkt 52.

Pojedynczy samochód pancerny może wykonać wypad na bok osi marszu za pierwszą zasłonę, nie dalej jednak niż około 500 m od osi marszu, utrzymując łączność wzrokową między samochodami pancernymi znajdującymi się na osi marszu.

Pojedynczy samochód pancerny przewożący meldunek posuwa się jak najkrótszą drogą do wskazanego rejonu. Drobne opory nieprzyjaciela zwalcza, a większe mija. Dowódca samochodu pancernego powinien pamiętać, że jego obowiązkiem w tym wypadku jest jak najszybsze dostarczenie meldunku, a nie wdawanie się w walkę z nieprzyjacielem.

Przewożenie meldunku może się odbywać równolegle lub prostopadle do frontu. Pojedynczy samochód pancerny może być użyty do nawiązania łączności pod skutecznym ogniem broni małokalibrowej.

W wypadku uszkodzenia samochodu pancernego w czasie walki dowódca wozu prowadzi walkę ogniową, a kierowca stara się usunąć powstałe uszkodzenie. W razie niemożności naprawy samochodu pancernego lub wyholowania go, jeśli położenie bojowe daje pewność, że uszkodzony samochód pancerny dostanie się w ręce nieprzyjaciela, załoga odosobnionego samochodu pancernego niszczy samochód. Samochód niszczy się przez zapalenie lub wysadzenie silnika przy pomocy materiału wybuchowego lub granatów ręcznych. Przed zniszczeniem załoga zabiera z wozu, o ile możliwości, uzbrojenie.

Pluton samochodów pancernych.

Pluton samochodów pancernych może rozpoznać samodzielnie kierunek lub rejon, przy czym rozpoznanie to będzie przeważnie mało dokładne, gdyż mniejsze oddziały nieprzyjaciela mogą się łatwo ukryć przed obserwacją z samochodu pancernego.

**50.
Zasady
ogólne.**

Pluton samochodów pancernych może przeprowadzić rozpoznanie samodzielne tylko w terenie otwartym i nie mającym przeszkód naturalnych, umożliwiających nieprzyjacielowi łatwe odcięcie drogi odwrotu samochodom pancernym.

**51.
Czynności
i obowiązki
dowódcy
plutonu
samochodów
pancernych
przed wyruszeniem.**

Dowódca plutonu samochodów pancernych po otrzymaniu zadania rozpoznania wykonuje następujące czynności:

- zarządza przygotowanie plutonu do odmarszu;
- studiuje mapę i ustala sobie ogólny plan działania oraz sposób wykonania;
- oblicza przypuszczalne zużycie materiałów pędnych;
- przewiduje zachowanie się plutonu w razie napotkania nieprzyjaciela na poszczególnych odcinkach drogi;
- ustala sposób posuwania się patrolu reperyjnego i motocykla;
- zapoznaje załogi wozów z zadaniem i sposobem działania plutonu.

Dowódca plutonu samochodów pancernych sprawdza w odpowiednim czasie przed odmarszem: stan sprzętu, broni i amunicji, uzupełniając w razie potrzeby braki i usuwając niedomagania, oraz określa sposoby zaopatrzenia, naprawy i ewakuacji w czasie działania.

Ponieważ najistotniejszym celem rozpoznania jest uzyskanie wiadomości o nieprzyjacielu i przekazanie ich w porę dowódcy, dowódca plutonu samochodów pancernych powinien zapewnić sobie środki łączności; w tym celu działanie plutonu

samochodów pancernych w samodzielny rozpoznaniu powinny cechować: roztropność, szybkość i odwaga.

Pluton ubezpiecza się przez ugrupowanie w głąb (szyk czołowy), wysuwając na czoło, zależnie od położenia, samochód pancerny z armatką lub ciężkim karabinem maszynowym: trzeci samochód pancerny, posuwający się w tyle, zabezpiecza pierwsze dwa samochody pancerne od tyłu i z boków ogniem.

Jeśli szerokość drogi na to pozwala, samochody pancerne uszykowują się w szachownicę, tj. szyk ogniowy.

Czołowy samochód pancerny posuwa się skokami od jednej zasłony do drugiej, zatrzymując się na przejściowych punktach obserwacyjnych dla dokładniejszego obserwowania.

Reszta samochodów pancernych dostosowuje się do pierwszego. Odległości między samochodami pancernymi w czasie posuwania się i na miejscach chwilowego zatrzymania plutonu wynoszą od 100 do 150 m.

Podczas chwilowego zatrzymywania się dowódcy poszczególnych samochodów pancernych starają się o ukrycie swych wozów przed obserwacją naziemną i lotniczą.

Podział obserwacji dla poszczególnych samochodów pancernych w ramach plutonu w szyku czołowym i szyku ogniowym jest następujący:

- dowódca czołowego samochodu pancernego obserwuje zasadniczo drogę i teren bezpo-

52.
Działanie
plutonu przed
nawiązaniem
styczności
z nieprzyja-
cielem.

średnio przylegający do niej z lewej i z prawej strony;

- dowódca plutonu obserwuje czołowy samochód pancerny i ten kierunek, który go najbardziej interesuje;
- dowódca tylnego samochodu pancernego obserwuje teren położony na prawo i lewo dalej od drogi oraz do tyłu, utrzymując łączność wzrokową z samochodem pancernym dowódcy plutonu.

Goniec-motocyklista w szyku czołowym posuwa się za samochodem pancernym dowódcy plutonu lub według zarządzeń dowódcy plutonu; z chwilą rozpoczęcia walki ogniowej przez czołowy samochód pancerny motocykl powinien zasadniczo skryć się za najbliższą zasłoną, a w braku jej — za ostatnim samochodem pancernym lub odjechać do tyłu na odległość około 600 m.

Samochód patrolu reperacyjnego posuwa się skokami za plutonem od zasłony do zasłony, tak, żeby mieć stałą łączność wzrokową z plutonem. Za utrzymanie łączności z plutonem odpowiada dowódca patrolu reperacyjnego.

Wysyłając poszczególne samochody pancerne na wypadły boczny dowódca plutonu zatrzymuje pluton; samochody pancerne po wykonaniu zadania wracają na oś marszu bez osobnego rozkazu.

Przed wejściem do miejscowości lub lasu znajdującego się na osi marszu, dowódca plutonu powinien z najbliższego punktu obserwacyjnego przejrzeć przez lornetkę skraj miejscowości czy lasu, a następnie, gdy nie zauważy nic podejrzanego, posuwać się szybko dalej.

Przy przechodzeniu przez miejscowości odległości między poszczególnymi wozami powinny być zmniejszone. W niektórych wypadkach, ze względu na możliwość zaskoczenia, celowe będzie umieszczenie patrolu reperacyjnego i motocykla między środkowym a tylnym samochodem pancernym.

Pluton samochodów pancernych przebywa ciasniny wysyłając jeden wóz naprzód do zbadania przeciwległego skraju lub też w szyku czołowym ze zwiększonymi odległościami; zależy to od długości i szerokości ciasniny oraz położenia bojowego.

Przy spotkaniu się z nieprzyjacielem maszerującym należy wykorzystać czynnik zaskoczenia i po odrzuceniu przednich składników ubezpieczających, starać się dotrzeć do głębszych rzutów.

Jeżeli dowódcy plutonu samochodów pancernych uda się zaskoczyć nieprzyjaciela, wykorzystuje zamieszanie w jego oddziałach, zdecydowanie zwalcza je ruchem i ogniem (oddziały konne najeżdża nawet bezpośrednio samochodami pancernymi), nie daje nieprzyjacielowi możliwości ukrycia się lub zajęcia stanowisk obronnych lub też wykonania przeszkód, które by mogły uniemożliwić samochodom pancernym dalsze posuwanie się.

W razie napotkania oporu nieprzyjaciela dowódca plutonu rozpoznaje ugrupowanie, siłę i rodzaj broni nieprzyjaciela, uderzając w różne punkty.

Po rozpoznaniu nieprzyjaciela, zależnie od położenia lub zadania, pluton ściga go lub opóźnia albo się odrywa.

53.
Działanie
plutonu
samochodów
pancernych
po nawiąza-
niu styczno-
ści z nieprzy-
jacielem.

Jeśli się nie udało nieprzyjaciela zaskoczyć, wówczas działanie czołowe po drodze będzie najczęściej mało skuteczne i niebezpieczne, trzeba się więc będzie ograniczyć do obserwacji przeciwnika z zakrycia i do wypadów bocznych, działając na skrzydła lub boki.

W razie natknięcia się na zorganizowany opór nieprzyjaciela (ubezpieczenie postępu) dowódca plutonu ogranicza się do przeprowadzenia z obranej ukrytej podstawy rozpoznania w postaci obserwacji i krótkich wypadów w różnych kierunkach dla stwierdzenia ugrupowania nieprzyjaciela.

Gdy pluton natknie się na nieprzyjaciela i rozpocznie walkę ogniową, goniec motocyklista i patrol reperacyjny pozostają za najbliższą zasłoną, obserwując przebieg walki.

Dowódca plutonu musi pamiętać o wysyłaniu meldunków. Przy napotkaniu przeszkody na osi marszu dowódca plutonu stara się ją wyminąć w najbliższym promieniu.

Zasadniczo załogi nie powinny wychodzić z wozów dla usunięcia napotkanej przeszkody, ponieważ nieprzyjaciel może z ukrycia razić załogę ogniem. Jedynie w terenie zupełnie otwartym i równym, po zbadaniu, że w pobliżu nie ma ukrytych oddziałów nieprzyjacielskich, załoga może przystąpić do usuwania przeszkody, przy czym część wozów plutonu musi obserwować, aby w razie potrzeby ubezpieczyć ogniem wykonanie tej czynności.

Przy usuwaniu każdej przeszkody należy mieć na względzie obecność gazów bojowych trwałych i min.

Obowiązkiem dowódcy plutonu samochodów pancernych jest: regulowanie skoków i szybkości posuwania się, nakazywanie przybierania szyków stosownie do terenu i położenia, wyznaczanie kierunków działania dla poszczególnych samochodów pancernych (drogi boczne), podawanie chwili rozpoczynania i przerywania ognia, nakazywanie ześrodkowań ogniowych oraz chwili wycofania się wozom oraz pomocy rannym.

Obowiązkiem dowódcy plutonu jest zapewnienie pomocy ogniowej i technicznej uszkodzonym wozom, oraz pomocy rannym.

Pluton samochodów pancernych, działający samodzielnie w rozpoznaniu, powinien być przygotowany na możliwość odcięcia mu drogi przez nieprzyjaciela.

W razie odcięcia drogi powrotnej dowódca plutonu uderza, starając się przebić przez nieprzyjaciela zagradzającego drogę; w razie stwierdzenia broni przeciwpancernej ustawionej na stanowiskach ogniowych, dowódca plutonu szuka drogi obejścia oporu.

Szwadron samochodów pancernych.

Szwadron samochodów pancernych dla samodzielnego rozpoznania kierunku lub rejonu może być wysunięty na odległość zależną od położenia, terenu i rodzaju broni, na której korzyść działa.

Szwadron samochodów pancernych może rozpoznać dwa kierunki, gdyż po osiągnięciu przez

54.
Obowiązki
dowódcy
plutonu
samochodów
pancernych
w czasie
walki.

55.
Zasady
ogólne.

szwadron pewnego rejonu każdy z plutonów może otrzymać swój kierunek lub rejon do rozpoznania.

Szwadron samochodów pancernych może dzięki swej sile przebojowej stoczyć krótkotrwałą walkę z nieprzyjacielem i zdobyć szczegółowsze wiadomości o nieprzyjacielu i w krótszym czasie, niż pluton.

56.

Dane niezbędne do opracowania sposobu użycia i planu działania szwadronu.

Do opracowania sposobu użycia i planu działania szwadronu samochodów pancernych dowódca szwadronu powinien mieć następujące dane od dowódcy, na którego korzyść ma działać:

- położenie oddziałów własnych i wiadomości o nieprzyjacielu;
- dokładne zadanie dla szwadronu samochodów pancernych;
- ściśle określenie, co dowódca chce wiedzieć, skąd, dokąd i w jakim czasie przesłać meldunki;
- sposób zorganizowania współdziałania i łączności z lotnictwem;
- co szwadron ma robić po wykonaniu zadania.

Korzystne działanie samochodów pancernych zależy w dużym stopniu od terenu, dlatego przed użyciem samochodów pancernych należy, gdy to jest możliwe, przez trafny wybór i poprzednie rozpoznanie dróg, zapewnić uniknięcie niespodzianek terenowych w czasie działania.

Rozpoznanie, przeprowadzane na korzyść oddziałów samochodów pancernych, ma zdobyć wiadomości potrzebne przede wszystkim dla dowódcy oddziału samochodów pancernych, a obojętne nieraz dla dowódcy całości.

Rozpoznanie to ma na celu:

- zbadanie ugrupowania przeciwnika, a zwłaszcza jego broni przeciwpancernej;
- zdobycie wiadomości o terenie, w którym ma się rozegrać walka, a więc: o stanie sieci dróg, mostów, brodów, przepraw, o przeszkodach naturalnych i sztucznych, miejscach nadających się do wykonania prze szkód i zasadzek;
- znalezienie dogodnych punktów obserwacyjnych dla dowódców oddziałów samochodów pancernych, miejsc, dogodnych do ukrycia się samochodów pancernych, miejsc nadających się do uzupełnienia zapasu amunicji i materiałów pędnych i do naprawy sprzętu uszkodzonego w czasie walki.

Rozpoznanie dróg ma na celu wyłącznie rozpoznanie drogi marszu dla oddziałów samochodów pancernych.

Rozpoznanie to polega na:

- badaniu szerokości i stanu nawierzchni dróg;
- badaniu stanu mostów, promów, brodów;
- stwierdzeniu, dokąd prowadzą odgałęzienia dróg i jaki dają wgląd na boki;
- ustawieniu drogowskazów na rozwidleniach i skrzyżowaniach;

57.
Rozpoznanie
na korzyść
oddziałów
samochodów
pancernych.

58.
Rozpoznanie
dróg.

- ustawieniu sygnałów ostrzegawczych w miejscach niebezpiecznych;
- znalezieniu ukrytych miejsc na odpoczniki;
- zaznaczaniu miejsc, gdzie można uzupełnić wodę, ewentualnie materiały pędne i smary, miejsca dogodne do naprawy sprzętu, jak warsztaty stałe, kuźnie itp.

Jeżeli się podczas rozpoznania okaże, że na osi marszu jest przeszkoda naturalna czy sztuczna, której nie można ominąć, wówczas należy zbadać:

- ile i jakich materiałów, narzędzi i personelu będzie potrzeba do usunięcia przeszkody;
- czy jest w pobliżu i gdzie odpowiedni materiał;
- czy przeszkoda jest skażona chemicznie.

59.
Czynności
dowódcy
szwadronu
samochodów
pancernych
po otrzymaniu
zadania.

Dowódca szwadronu samochodów pancernych, po otrzymaniu zadania i wszelkich danych uzupełniających rozkaz, wykonuje następujące czynności:

- zarządza osiągnięcie gotowości marszowej szwadronu na odpowiedni czas;
- rozpatruje zadanie i ustala ogólny plan działania;
- wysyła w miarę możliwości rozpoznanie drogowe;
- ustala sposób zaopatrywania i napraw;
- wyznacza miejsce postoju lub posuwania się drużyny gospodarczej i pocztu;
- zaznajamia dowódców i zastępców dowódców plutonów z zadaniem i planem działania;
- wyznacza miejsce zbiórki i godzinę wymarszu szwadronu.

W rozpoznaniu samodzielnym szwadronu samochodów pancernych drużyna gospodarcza zwykle zostaje na miejscu wyznaczonym przez przełożonego i dalsze przesunięcia wykonuje na podstawie rozkazów dowódcy szwadronu lub wyższego przełożonego, zależnie od położenia.

Szwadron samochodów pancernych posuwa się po jednej drodze, mając wysuniętą szpicę; reszta szwadronu posuwa się w odległości do 4 km.

Dowódca szwadronu wraz z poczem posuwa się między szpicą a resztą szwadronu. Szpica i reszta szwadronu posuwają się skokami od zasłony do zasłony.

Działanie szpicy jest podobne do działania samodzielnego plutonu. Reszta szwadronu w kolumnie marszowej maszeruje z zachowaniem pełnej gotowości bojowej. Obserwacja w szpicy i w siłach głównych szwadronu odbywa się tak samo, jak w samodzielnie działającym plutonie.

Szwadron ubezpiecza się na boki przez wysyłanie pojedynczych samochodów po drogach na bok od osi marszu do pierwszego widnokręgu, jednak nie dalej jak do 500 m.

W razie gdy odległość widnokręgu bocznego przekracza 500 m lub uniemożliwia utrzymanie łączności wzrokowej, należy wysłać dwa samochody pancerne lub jeden samochód pancerny z motocyklem.

Szpica przy przechodzeniu przez miejscowości, zależnie od wielkości i kształtu miejscowości, po stwierdzeniu, że skraj miejscowości jest wolny, przebywa miejscowość w przyspieszonym tempie, aby jak najszybciej znaleźć się na przeciwległym

60.
**Działanie
szwadronu
przed nawią-
zaniem stycz-
ności z nie-
przyjacielem.**

skraju tej miejscowości, lub też przechodzi miejscowość krótkimi skokami, zatrzymując się na skrzyżowaniach ulic, u wylotu placów itp.

61.
Czynności
dowódcy
szwadronu
po nawiązaniu
styczności
z nieprzyjacielem.

Dowódca szwadronu po nawiązaniu styczności z nieprzyjacielem na podstawie wiadomości od szpicy, własnej obserwacji i wytworzonego położenia wykonuje następujące czynności:

- wyznacza zadania dowódcom plutonów;
- nakazuje ubezpieczenie;
- zapewnia utrzymanie łączności z dowódcami plutonów;
- wydaje zarządzenia dotyczące wyholowania uszkodzonego sprzętu oraz odwożenia rannych;
- decyduje o zaprzestaniu walki i wydaje rozkazy regulujące kolejność i sposób wycofania się plutonów.

Szwadron rozpoznaje ugrupowanie nieprzyjaciela przez wypadły czołowy, a przy sprzyjających warunkach przez wykonanie plutonami manewru, mającego stwierdzić skrzydła i głębsze ugrupowanie przeciwnika.

62.
Działanie
szwadronu
po nawiązaniu
styczności
z nieprzyjacielem.

Zasadniczo działanie szwadronu podczas walki będzie polegało na wdaniu się w walkę plutonu czołowego po osi, podczas gdy reszta szwadronu do chwili wyjaśnienia położenia pozostaje w tyle. Drugiego plutonu można użyć do działania na skrzydło nieprzyjaciela lub do osłonięcia plutonu czołowego w razie konieczności wycofania się.

Po korzystnej walce dowódca szwadronu, zależnie od zadania, ściga nieprzyjaciela lub wykonuje dalej swoje zadanie, zarządzając obserwację kierunku, w którym się nieprzyjaciel wycofał.

Gdy nieprzyjaciel jest dostatecznie silny, a dowódca szwadronu nie decyduje się na walkę, wówczas, zależnie od zadania, obserwuje, opóźnia lub odrywa się od niego.

Dowódca szwadronu przesyła meldunki o przebiegu działania przez radio, przez gońców motocyklistów (gdy odległość jest niewielka lub gdy nie może nawiązać łączności radiowej), a wreszcie używa do tego pojedynczego samochodu pancernego, gdy zachodzi możliwość, że nieprzyjaciel nie przepuści gońca na motocyklu.

Po ukończeniu zadania dowódca szwadronu samochodów pancernych niezwłocznie nawiązuje łączność z dowódcą, na którego korzyść działa, składa meldunek o wykonaniu zadania, sprawdza stan sprzętu, broni, amunicji, materiałów pędnych i smarów, wydaje zarządzenia co do uzupełnienia braków oraz w razie potrzeby naprawy lub ewakuacji.

Usuwanie przeszkód i zwalczanie ich obrony przez szwadron samochodów pancernych odbywa się tak samo jak w działaniu plutonu samochodów pancernych. Poważniejsze przeszkody bronione ogniem szwadron stara się w miarę możliwości wyminąć. Jeżeli przeszkody wyminąć nie można, wówczas pod osłoną ognia jednego z plutonów stara się przeszkodę usunąć, używając do tego części załóg.

Przy usuwaniu przeszkód z drogi marszu należy:

- ubezpieczyć pracę przez wysłanie do pierwszego widnokregu w kierunku nieprzyjaciela oraz na boki patroli (pojedynczy samochód

63.

Obowiązki dowódcy szwadronu po ukończeniu zadania.

64.

Usuwanie przeszkód i zwalczanie ich obrony.

- pancerny, strzelcy pieszo lub na motocyklach);
- wozy szwadronu ukryć przed obserwacją lotniczą i naziemną;
 - podzielić załogi do pracy.

Rozpoznanie w składzie oddziałów broni głównych.

65.
Współdziałanie
samochodów
pancernych
w rozpoznaniu.

Dla zwiększenia siły przebojowej, zasięgu i ciągłości działania oddziałów rozpoznawczych przydziela się im samochody pancerne.

66.
Przydział
samochodów
pancernych
do oddziałów
rozpoznaw-
czych.

Do oddziałów rozpoznawczych piechoty i kawalerii (kolarzy) można przydzielać pluton lub szwadron samochodów pancernych. Zależy to przede wszystkim od siły oddziału rozpoznawczego, od ważności zadania, głębokości rozpoznania i warunków terenowych.

Pluton lub szwadron samochodów pancernych może być użyty z korzyścią do rozpoznania w łączności z oddziałem motocyklistów, kolarzy lub czołgów.

Pluton samochodów pancernych zasadniczo należy przydzielać dopiero do oddziału rozpoznawczego niemniejszego od szwadronu kawalerii lub kompanii piechoty.

67.
Rola
samochodów
pancernych
w działaniach
oddziału
rozpoznaw-
czego broni
głównych.

Samochody pancerne, przydzielone do oddziałów rozpoznawczych piechoty lub kawalerii, zwiększają siłę przebojową tych oddziałów, ułatwiając im w walce przebicie się lub odrzucenie wysuniętych słabszych oddziałów nieprzyjaciela, dzięki czemu oddział rozpoznawczy z mniejszymi stratami i w krótszym czasie zdoła dotrzeć do głębszego ugrupowania i rozpoznać je.

Samochody pancerne stanowią również jeden ze środków walki z nieprzyjacielską bronią pancerną.

Wybór miejsca posuwania się samochodów pancernych w ugrupowaniu członów kolumny oddziału rozpoznawczego broni głównych zależy od zamiaru (planu działania), zadania i terenu. Samochody pancerne mogą się posuwać:

- przed szpicą;
- razem ze szpicą;
- za szpicą;
- za oddziałem rozpoznawczym.

Jeżeli zamiarem dowódcy oddziału rozpoznawczego jest wykorzystanie samochodów pancernych przez zaskoczenie, pluton samochodów pancernych posuwa się za szpicą oddziału rozpoznawczego lub na końcu oddziału rozpoznawczego.

Zasadniczo w terenie otwartym, umożliwiającym daleką obserwację na boki i w przód a wyłaczającym łatwe odcięcie samochodów pancernych, pluton samochodów pancernych posuwa się przed szpicą w odległości około 5 km, z zadaniem bliskiego rozpoznania i zepchnięcia ubezpieczeń nieprzyjaciela.

W terenie pokrytym na dłuższej przestrzeni, umożliwiającym nieprzyjacielowi urządzenie zasadzek, pluton samochodów pancernych posuwa się za szpicą. Zasadzki przeciw samochodom pancernym ułatwiają wielkie lasy, większe miejscowości i tereny obfitujące we wszelkiego rodzaju ciałniny. Dowódca oddziału rozpoznawczego

68.
Sposób
działania
samochodów
pancernych
w oddziale
rozpoznaw-
czym.

69.
Działanie
plutonu
samochodów
pancernych
z oddziałem
rozpoznaw-
czym przed
nawłazaniem
styczności
z nieprzyja-
cielem.

w porozumieniu z dowódcą plutonu samochodów pancernych reguluje odległości posuwania się plutonu samochodów pancernych w stosunku do oddziału rozpoznawczego tak, żeby siły główne oddziału rozpoznawczego zawsze zdążyły wykorzystać działanie samochodów pancernych, a jednocześnie żeby pluton samochodów pancernych był należycie ubezpieczony.

Wobec nieprzyjaciela, który się usadowił w terenie i stawia opór, samochody pancerne rozpoznają jego ugrupowanie, działając przez szybkie i śmiałe wypadły w różnych kierunkach. Działania te są zależne od sieci dróg i terenu.

70.

Działanie plutonu samochodów pancernych w oddziale rozpoznawczym po nawiązaniu styczności z nieprzyjacielem.

Po nawiązaniu styczności z nieprzyjacielem pluton samochodów pancernych posuwa się krótkimi energicznymi skokami po osi marszu, lub też jeżeli teren przyległy do osi marszu i sieć dróg na to pozwala, samochody pancerne mogą służyć do wykonania uderzeń na jedno ze skrzydeł nieprzyjaciela samodzielnie lub łącznie z oddziałami manewrującymi.

71.

Szwadron samochodów pancernych współdziałający z oddziałami broni głównych w rozpoznaniu.

Szwadron samochodów pancernych, współdziałający z oddziałami broni głównych w rozpoznaniu, posuwa się zależnie od zamiaru użycia go przez dowódcę oddziału rozpoznawczego, bądź wysunięty na przód w całości, bądź w składzie sił głównych oddziału rozpoznawczego, albo też może być użyty plutonami do współdziałania z członami ubezpieczenia sił głównych oddziału rozpoznawczego.

5. U b e z p i e c z e n i e.

W marszu ubezpieczonym samochody pancerne z korzyścią mogą współdziałać z oddziałami ubezpieczającymi innych rodzajów broni.

Przydział samochodów pancernych zwiększa wybitnie siłę i zasięg ubezpieczenia oraz daje zysk na czasie.

Samochody pancerne zwiększają również zasięg obrony przeciwpancernej oddziału.

W marszu ubezpieczonym, zależnie od położenia i przewidywań dowódcy, szwadron (pluton) samochodów pancernych można użyć w następujący sposób:

1) pozostaje on w całości do dyspozycji dowódcy a wtedy posuwa się w przerwie między strażą przednią a siłami głównymi lub też za siłami głównymi;

2) zostaje wysunięty samodzielnie przed straż przednią lub wspólnie z oddziałami zmotoryzowanej piechoty, motocyklistów lub kolarzy z zadaniem opanowania ważnego punktu terenowego;

3) może być użyty w całości lub części do wzmożenia straży przedniej, tylnej lub bocznej.

W wypadku przydziału szwadronu samochodów pancernych do straży przedniej wielkiej jednostki kawalerii w całości lub w części, posuwa się on w zależności od zamiaru dowódcy straży przedniej:

- przed szpicą;
- w ugrupowaniu straży przedniej;
- za strażą przednią.

72.
Zasady
ogólne.

73.
Szwadron
(pluton)
samochodów
pancernych
w marszu
ubezpieczo-
nym.

Przed szpicą wysuwa się samochody pancerne wówczas, gdy teren jest otwarty, a dowódcy straży przedniej zależy na chwytaniu kolejnych punktów łączących na osi marszu.

Gdy teren jest pokryty, a dowódcy straży przedniej zależy na szybkim łamaniu oporów, stwierdzonych przez czołowe składniki, wówczas samochody pancerne posuwają się między członami straży przedniej. Marsz w tych warunkach jednak nasuwa trudności ze względu na różnicę szybkości w posuwaniu się oddziałów broni głównych i samochodów pancernych.

Gdy dowódca straży przedniej chce zachować szwadron samochodów pancernych do walki całości straży przedniej, szwadron samochodów pancernych posuwa się skokami za strażą przednią.

Dowódca straży przedniej może rozdzielić szwadron samochodów pancernych, wysuwając jeden pluton na czoło a zachowując drugi pluton w ugrupowaniu straży przedniej lub za nią.

Jeżeli szwadron samochodów pancernych lub jego plutony wchodzi w skład straży bocznej, działają na tych samych zasadach, jak w straży przedniej.

Szwadron samochodów pancernych w pewnych wypadkach może stanowić samodzielne ubezpieczenie boczne ruchome lub stałe dla kolumny kawalerii lub piechoty.

Szwadron samochodów pancernych lub jego plutony, przydzielone do straży tylnej, działają według zasad walki opóźniającej.

Gdy szwadron samochodów pancernych posuwa się w całości w ugrupowaniu straży przedniej (tylnej, bocznej), dowódca szwadronu znajduje się

przy dowódcy straży przedniej (tylnej, bocznej) lub tam, gdzie tego wymaga zadanie i położenie.

We wszystkich wypadkach szwadron samochodów pancernych powinien się poruszać skokami, wykorzystując swą normalną szybkość marszową.

W marszach ubezpieczonych nocnych samochody pancerne zasadniczo nie biorą udziału, pozostając do świtu w miejscu wyruszenia, a później dołączając się do kolumny.

W razie konieczności wspólnego marszu nocnego samochody pancerne maszerują za siłami głównymi (światła zgaszone), ubezpieczone odpowiednimi oddziałami (np. kolarzy), lub też w składzie kolumny sił głównych.

W marszach nocnych odwrotowych samochody pancerne należy wysłać naprzód zaraz po oderwaniu się o zmierzchu od nieprzyjaciela.

Oddziały samochodów pancernych, maszerujące w składzie kolumn broni głównych, nie wysyłają żadnych ubezpieczeń, gdyż są one ubezpieczone przez składniki ubezpieczające kolumn.

Szwadron samochodów pancernych, działając samodzielnie, wyznacza na szpicie dwa samochody pancerne lub cały pluton. Pluton jako szpica działa jak pluton samodzielny samochodów pancernych w rozpoznaniu.

Odległość szpicy od oddziału ubezpieczanego określa dowódca.

Samochody pancerne nie biorą bezpośrednio udziału w ubezpieczeniu postoju. Kwaterują one z siłami głównymi lub z odwodem czat.

74.

Ubezpieczenie oddziałów samochodów pancernych w marszu.

75.

Współdziałanie w ubezpieczeniu postoju.

Na postoju ubezpieczonym samochody pancerne stanowią zwykle odwód w rękę dowódcy (szczególnie odwód przeciwpancerny).

Pojedynczych plutonów samochodów pancernych można użyć samodzielnie od świtu do zmierzchu do patrolowania przedpoła na odległość około 10 km. Do krótszych wypadów można użyć nawet pojedynczych samochodów pancernych.

Jednostki samochodów pancernych nie rozporządzają dostateczną ilością załóg, aby mogły same we własnym zakresie ubezpieczyć się na postoju. Z tego względu należy ubezpieczenie samochodów pancernych powierzyć oddziałom broni głównych.

6. B ó j s p o t k a n i o w y .

76. Zasady ogólne.

Bój spotkaniowy cechuje brak konkretnych danych o nieprzyjacielu i położeniu; powodzenie osiąga się przede wszystkim przez szybkość działania i wzięcie inicjatywy w swoje ręce.

Samochody pancerne, przedłużając zasięg rozpoznania dowódcy, przyczyniają się w znacznej mierze do szybkiego wyjaśnienia położenia.

Samochody pancerne mogą uzyskać powodzenie w walce spotkaniowej jedynie przy uderzeniu na nieprzyjaciela nieprzygotowanego, znajdującego się w kolumnie i nie mogącego natychmiast przeciwstawić zorganizowanej obrony przeciwpancernej (armatki przeciwpancerne, artyleria); w przeciwnym razie przywiązanie samochodów pancernych do dróg wkrótce da przewagę środkom obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela.

Działanie samochodów pancernych w walce spotkaniowej powinny cechować: szybkość decyzji, ruchliwość, rozumna inicjatywa, stanowczość działania.

W przewidywaniu walki spotkaniowej można samochody pancerne wysłać samodzielnie naprzód z zadaniem uchwycenia przepraw (mostów), ciałnin, miejscowości itp. albo też włączyć w skład oddziałów rozpoznawczych.

Po spełnieniu tego zadania można je wykorzystać najpierw do wsparcia natarcia straży przedniej lub sił głównych, a później do pościgu.

Jeżeli w boju spotkaniowym nieprzyjaciół udało się ubiec własne oddziały i podejmuje natarcie na oddziały, które nie są jeszcze gotowe do walki, wówczas wszystkie usiłowania samochodów pancernych powinny zmierzać do powstrzymania przeciwnika, do wygrania czasu, potrzebnego na rozwinięcie się i zajęcia stanowisk przez jednostkę własną, a przede wszystkim do uniemożliwienia nieprzyjacielskiej broni pancernej przeniknięcia do rejonu ugrupowania własnych oddziałów.

Osiąga się to przez napady ogniowe, krótkie wypadły lub manewr na skrzydło.

Ze strażą przednią samochody pancerne współdziałają:

- zbierając wiadomości dla niej;
- zmuszając nieprzyjaciela do przedwczesnego rozwijania się;
- torując drogę straży przedniej i ułatwiając zajmowanie ważnych punktów terenowych.

Istotą współdziałania samochodów pancernych ze strażą przednią jest ułatwienie jej szybkiego

77.
Współdzia-
łanie ze
strażą
przednią.

posuwania się przez czołowe torowanie drogi lub manewr na skrzydło nieprzyjaciela przy sprzyjających warunkach drogowych.

W marszu straży przedniej samochody pancerne posuwają się przed szpicą lub między członami straży przedniej.

Miejsce to zależy od położenia, planu działania dowódcy straży przedniej, bezpieczeństwa samochodów pancernych, a przede wszystkim możliwości szybkiego wykorzystania samochodów pancernych jako narzędzia taktycznego zaskoczenia.

Posuwanie odbywa się skokami w łączności z członkami straży przedniej (patrz p. 73).

Z chwilą nawiązania styczności z czołowymi oddziałami nieprzyjaciela samochody pancerne powinny je rozproszyć, szybko odrzucić, starając się uderzyć na oddziały ugrupowane głębiej, dla rozpoznania nieprzyjaciela, zdeorganizowania go, zmuszenia do zatrzymania się lub rozwinięcia, co stworzy dogodne warunki działania własnej straży przedniej.

78.
Współdzia-
łanie z siłami
głównymi.

Z siłami głównymi współdziałają jednostki samochodów pancernych, przydzielone poprzednio do straży przedniej bądź też pozostające dotąd w odwodzie.

Samochody pancerne, współdziałając z siłami głównymi, mogą otrzymać zadanie:

- a) rozpoznania ugrupowania nieprzyjaciela na odcinku natarcia sił głównych;
- b) osłony rozwinięcia sił głównych;
- c) pozostać jako odwód w ręku dowódcy całości.

Sposoby działania pod a) i b) nie różnią się od podobnych działań w ramach straży przedniej.

W natarciu samochody pancerne mogą otrzymać następujące zadania:

- wsparcia natarcia czołowego wzdłuż dróg (a wyjątkowo w terenie) na nieprzyjaciela nie umocnionego, nie przygotowanego do obrony;
- osłony skrzydeł natarcia;
- wykonania manewru na skrzydło lub tyły nieprzyjaciela samodzielnie lub łącznie z oddziałami broni głównych;
- zwalczania nieprzyjacielskiej broni pancernej, która przeciwdziała natarciu własnych oddziałów;
- wykonania przeciwuderzeń;
- wykorzystania powodzenia;
- zapewnienia łączności pod ogniem.

Zadaniem samochodów pancernych w natarciu czołowym jest ułatwienie własnym oddziałom podjęcia do nieprzyjaciela.

Współdziałanie w natarciu z oddziałami pieszymi wymaga starannego przygotowania.

Przygotowanie to polega na:

- dokładnym zbadaniu dróg i terenu, stopnia przekraczalności przeszkód, mostów, brodów przez oddziały samochodów pancernych, zasłon terenowych, służących jako podstawy wyjściowe dla samochodów pancernych;
- ułożenia szczegółowego planu przeprowadzenia natarcia z dowódcą wspieranego oddziału oraz wewnątrz jednostki samochodów pancernych.

Plan ten powinien zawierać:

- podstawę wyjściową;

79.
Współdziałanie w natarciu.

- czas wyruszenia;
- kierunki posuwania się poszczególnych plutonów;
- przedmioty do osiągnięcia;
- zadanie samochodów pancernych po osiągnięciu przedmiotu natarcia.

Prócz tego przygotowanie polega na uwzględnieniu ognia artylerii, wspierającej natarcie, dla bezpieczeństwa samochodów pancernych i zwalczania broni przeciwpancernej przeciwnika w czasie natarcia.

Czas i miejsce wyruszenia oraz kierunek posuwania się samochodów pancernych należy tak wybrać, aby uzyskać zaskoczenie.

Samochody pancerne nie są zdolne do utrzymania przez czas dłuższy osiągniętych przedmiotów natarcia, stąd też zachodzi konieczność natychmiastowego wykorzystania powodzenia samochodów pancernych przez nacierające własne oddziały broni głównych.

Dalsze użycie samochodów pancernych reguluje każdorazowo dowódca całości. Może je wycofać do odwodu, rzucić naprzód dla wykorzystania powodzenia, wykorzystać do osłony w razie niepowodzenia natarcia, bądź wreszcie rzucić je przeciw nacierającemu nieprzyjacielowi.

80.
Współdziałanie w natarciu konnym.

Współdziałanie samochodów pancernych z natarciem konnym różni się od współdziałania z oddziałami pieszymi:

- szybkością przeprowadzenia natarcia;
- sposobami współdziałania.

Wobec gwałtowności i szybkości natarcia w szyku konnym oraz trudności przewidzenia

chwili bezpośredniego starcia się oddziałów konnych z nieprzyjacielem, dowódca całości niejednokrotnie nie będzie miał dość czasu i możliwości na szczegółowe uzgodnienie współpracy z jednostkami samochodów pancernych. Ograniczy się on często do dania ogólnego kierunku natarcia, chwili wyruszenia i przedmiotu do osiągnięcia.

Z tego powodu na dowódcę oddziału samochodów pancernych spada odpowiedzialność należytego przystosowania się do zamiaru dowódcy całości. Działania te wymagają od dowódcy samochodów pancernych szybkiej orientacji i znajomości istoty walk konnych.

Wobec gwałtowności i krótkotrwałości starcia, a wskutek tego stosunkowo ograniczonego użycia przez nieprzyjaciela artylerii i innych środków przeciwpancernych, samochody pancerne powinny wkraczać do walki wyjątkowo śmiało. W tych warunkach działanie samochodów pancernych wywiera zwykle decydujący wpływ na powodzenie natarcia konnego.

Współdziałając z szarżą kawalerii, samochody pancerne są tym czynnikiem, który powinien nieprzyjaciela zaskoczyć ogniem i ruchem samochodów pancernych, przykuć do siebie jego uwagę do chwili, kiedy wyruszy natarcie konne, które wykorzysta i uzupełni skutek działania samochodów pancernych.

Wsparcie szarży kawalerii przez samochody pancerne może nastąpić od czoła lub ze skrzydła.

Dla jak najlepszego wykorzystania szybkości i ognia samochody pancerne nacierają jako pierwsze.

W tym wypadku unika się wyprzedzania samochodów pancernych przez szarżujący oddział kawalerii, co by mogło uniemożliwić samochodom pancernym użycie ognia.

Przy istnieniu odpowiednich dróg natarcie ze skrzydła będzie wygodniejsze, ze względu na możliwość ciągłego i wydajniejszego wspierania szarżującej kawalerii do ostatniej chwili ogniem z samochodów pancernych.

Użycie samochodów pancernych do wsparcia natarcia konnego może nastąpić w dwóch wypadkach:

- gdy własny oddział konny ściera się z nieprzyjacielem będącym również w szyku konnym;
- gdy własny oddział kawalerii naciera konno na nieprzyjaciela pieszego.

81.

Natarcie na nieprzyjaciela będącego w szyku konnym.

Natarcie na nieprzyjaciela konnego wymaga od dowódcy samochodów pancernych szczególnie szybkiej orientacji i decyzji, szybkości i śmiałości działania.

Samochody pancerne w takich działaniach wykonają najszybciej i najlepiej swe zadanie, najeżdżając z całą gwałtownością bezpośrednio na oddziały konne nieprzyjaciela, rażąc je z najbliższych odległości ogniem.

Do zadań samochodów pancernych w takiej walce należy również niszczenie środków ogniowych nieprzyjaciela, jak karabinów maszynowych (na taczankach) i dział, działających przeciw szarżującej własnej kawalerii.

Samochody pancerne przez szybkie wkraczanie nie powinny pozwolić oddziałom konnym nieprzyjaciela na spieszenie się i zajmowanie stanowisk obronnych (ustawianie karabinów maszynowych).

W wypadku powodzenia własnej szarży — samochody pancerne ścigają nieprzyjacielską kawalerię, starając się odciąć jej drogi odwrotu, przez zajęcie ciałnin lub spychanie jej na bagna, rzeki, przeszkody z drutów kolczastych, płoty itp.; w razie niepowodzenia własnej szarży zadanie samochodów pancernych będzie polegało na osłonięciu własnych oddziałów, dla dania im możliwości wycofania i uporządkowania się.

Zadanie samochodów pancernych, współdziałających z własnym oddziałem konnym szarżującym na nieprzyjaciela pieszego, polega ogólnie biorąc na:

- przeszkodzeniu zaskoczonemu przeciwnikowi w rozwinięciu się i zajęciu dogodnych stanowisk ogniowych lub ukryciu się;
- obezwładnieniu środków ogniowych nieprzyjaciela, skierowanych przeciw szarżującej własnej kawalerii;
- uderzeniu na skrzydło lub bliskie tyły nieprzyjaciela;
- w razie powodzenia własnej szarży — niepozwolenia spieszonemu nieprzyjacielowi na załadowanie się na szybkie środki lokomocji, jak motocykle, samochody, rowery lub konie, i odcięcie mu dróg odwrotu.

Samochodów pancernych używa się do osłony skrzydeł natarcia jedynie wówczas, gdy dowódca na podstawie położenia spodziewa się poważniejszych działań nieprzyjaciela na własne skrzydło i gdy teren oraz sieć dróg pozwala na to.

82.

**Natarcie
konne na
nieprzyja-
ciela
pieszego.**

83.

**Oslona
skrzydeł
natarcia.**

Oślonę skrzydeł wykonują samochody pancerne bądź samodzielnie, bądź też wspólnie z innymi oddziałami.

Ośłona ta polega na ciągłym i czynnym rozpoznawaniu i odrzucaniu nieprzyjaciela, zagrażającego osłanianemu skrzydłu.

Oddziały samochodów pancernych, wykonujące to zadanie, muszą stale utrzymywać łączność taktyczną ze skrzydłem oddziałów nacierających i poruszać się odpowiednio do postępu natarcia.

Przy użyciu łącznym z oddziałami innych broni samochody pancerne współdziałają z nimi stosownie do zasad ogólnych.

84.
Manewr
na skrzydło
lub tyły
nieprzyja-
ciela.

Istotą manewru samochodów pancernych na skrzydło nieprzyjaciela jest wprowadzenie dezorganizacji w jego szeregi oraz chwilowe powstrzymanie go lub zmuszenie do przegrupowania.

Działania te przeprowadzają samochody pancerne samodzielnie, z kawalerią, z kolarzami lub z oddziałami przewożonymi.

Samodzielne wykonanie głębokiego manewru na tyły jest mało wskazane, gdyż skutku jego działania często nie mogą wykorzystać oddziały broni głównych.

Rodzaj terenu i jakość sieci dróg wpływają zdecydowanie na użycie i wykonanie tego zadania przez samochody pancerne.

W wypadku współdziałania samochodów pancernych z oddziałami broni głównych odbywa się ono na zasadach podobnych jak w pkt. 79 i 80. Prócz tego dowódca całości może nakazać samochodom pancernym chwilowe zajęcie lub zniszczenie ważnych przedmiotów na skrzydle lub tyłach nieprzyjaciela.

Gdy dowódca oddziału, wykonującego manewr, chce użyć samochodów pancernych dopiero w rozstrzygającej chwili walki, posuwają się one skokami wraz z siłą główną oddziałów manewrujących.

7. P o ś c i g.

Samochody pancerne mogą być użyte do pościgu samodzielnie lub też w składzie oddziałów pościgowych.

Samochody pancerne wykonują pościg czołowo lub równolegle.

Pościg równoległy, prowadzący na boki lub tyły ustępującego nieprzyjaciela, pozwalający na wyminięcie jego ubezpieczeń, jest korzystniejszy i należy go stosować zawsze, gdy teren i położenie na to pozwalają.

Jeżeli samochody pancerne prowadzą pościg łącznie z kawalerią, kolarzami lub jednostką pancerno-motorową, wówczas pracują one według wskazówek i rozkazów tego dowódcy, do którego zostały przydzielone; dowódca określa czas wyruszenia samochodów pancernych i stawia konkretne zadania; sposób wykonania zadania należy zasadniczo do dowódcy oddziału samochodów pancernych.

Całkowite wykorzystanie powodzenia oddziałów broni głównych przez samochody pancerne w działaniach pościgowych zależy od energii i inicjatywy dowódców samochodów pancernych. Szybkie i zuchwałe uderzenie samochodów pancernych doprowadza zwykle do załamania zachwianego nieprzyjaciela i uniemożliwienia mu zorganizowania nowego oporu.

85.
Zasady
ogólne.

86.
Pościg
bliski.

Sygnałem dla samochodów pancernych do przejścia do pościgu bliskiego jest zajęcie przez oddział, z którym współdziałają, wyznaczonych przedmiotów natarcia. Najczęściej samochody pancerne przejdą do pościgu bliskiego z własnej inicjatywy. Kierunki pościgu i cele do osiągnięcia przez samochody pancerne powinien zawczasu określić dowódca natarcia w porozumieniu z dowódcą oddziału samochodów pancernych.

Zadaniem samochodów pancernych, użytych do wykorzystania powodzenia, będzie zdeorganizowanie broniących się jeszcze grup nieprzyjaciela lub niedopuszczenie jego odwodów do przeciwwuderzenia.

Dowódca całości w szybko zmieniającym się położeniu nie będzie zwykle mógł kierować dalszym działaniem samochodów pancernych, poza wydaniem rozkazu do rozpoczęcia pościgu. Dowódcy samochodów pancernych powinni umieć wykorzystać położenie dla zapewnienia ostatecznego powodzenia.

**87.
Pościg
daleki.**

Celem pościgu dalekiego jest dopadnięcie i zniszczenie odchodzących sił głównych nieprzyjaciela. Oddziały nieprzyjaciela osłaniające odwrót trzeba odrzucić lub wyminąć, aby wyjść na jedynie zasięg działania.

**88.
Pościg
czołowy.**

Pościg czołowy wykonuje się po osi odwrotu przeciwnika.

W pościgu czołowym sposób działania samochodów pancernych jest podobny jak przy wykorzystaniu powodzenia (pościgu bliskim), zwiększa się jedynie zasięg działania.

Samochody pancerne rzucone do pościgu równoległego działają podobnie jak w walce spotkaniowej, z tą różnicą, że odległości wysunięcia się naprzód samochodów pancernych mogą być większe, a praca ich więcej samodzielna.

Pościg równoległy daje zwykle najlepsze wyniki. Samochody pancerne wymijają nieprzyjaciela i starają się o uniemożliwienie mu swobodnego wycofania się przez uchwycenie dogodnych punktów terenu na drodze jego odwrotu lub też przez wykonanie niszczeń, nakazanych przez dowódcę całości. Z chwilą osiągnięcia nakazanych punktów terenowych dowódca samochodów pancernych dąży do nawiązania łączności z dowódcą oddziału pościgowego. Na noc samochody pancerne powinny się znaleźć przy oddziale pościgowym.

89.
Pościg
równoległy.

8. O b r o n a.

W obronie stałej samochody pancerne kołowe nie mają zastosowania. Mogą one wchodzić w skład głębiej ugrupowanych odwodów dowódcy wielkiej jednostki.

W obronie ruchowej używa się samochodów pancernych jedynie w sposób zaczepny.

Mogą one służyć do:

- rozpoznania na przedpolu;
- opóźniania;
- wsparcia przeciwnatarcia;
- wykonania przeciwuderzeń;
- osłony skrzydła;
- podtrzymania lub nawiązania łączności, jeśli inne środki zawiodą.

90.
Zasady
ogólne.

9. Opóźnianie.

91. Zasady ogólne.

Jednostki samochodów pancernych mogą być użyte z korzyścią do walk opóźniających w składzie oddziałów opóźniających.

Powodzenie działania samochodów pancernych podczas osłony odwrotu zależy przede wszystkim od inicjatywy, odwagi i ofiarności załóg.

W działaniach opóźniających załogi samochodów pancernych nie mogą się zawahać przed poświęceniem w każdej chwili zarówno własnego życia jak i sprzętu pancernego dla umożliwienia własnym oddziałom nie opancerzonym oderwania się od nieprzyjaciela. Często zajdzie potrzeba narażenia się załóg samochodów pancernych dla wyratowania z niebezpieczeństwa własnych oddziałów nie opancerzonych i bardziej powolnych lub też uszkodzonego sprzętu.

92. Zadania samochodów pancernych w opóźnianiu.

Do zadań samochodów pancernych w działaniach opóźniających należy:

- umożliwienie oddziałom własnym oderwania się;
- osłona skrzydeł własnych i działania na skrzydła nieprzyjaciela;
- wsparcie własnego przeciwuderzenia;
- walka z bronią pancerną przeciwnika;
- powstrzymywanie nieprzyjaciela usiłującego wyminąć cofające się oddziały własne;
- niszczenie lub skażenie chemiczne nakazanych drobnych obiektów terenowych.

W działaniach opóźniających samochody pancerne wycofują się przeważnie z walki jako ostatnie.

Najlepszym sposobem walki w działaniach opóźniających będą szybkie przeciwuderzenia, a następnie cofnięcie się za zasłonę lub zakrycie. Wypadki takie, często powtarzane, zmuszą nieprzyjaciela do rozwijania się, a przynajmniej obniżą znacznie szybkość jego posuwania się. Zasadzki organizuje się w terenie sprzyjającym temu, jak: małe laski, wzgórza, zakręty drogi, wykopy, tunele, osiedla itp. Ustawione za zasłoną samochody pancerne oczekują na podejście większych grup nieprzyjaciela, po czym z chwilą jego zbliżenia się biorą pod ogień maszerujące oddziały, a w sprzyjających warunkach wykonują wypad, najeżdżając bezpośrednio na nieprzyjacielskie siły żywe.

Po nagłym pojawieniu się samochodów pancernych powinno nastąpić równie szybkie ich zniknięcie. W działaniach tych należy się liczyć z niebezpieczeństwem odcięcia samochodów pancernych od własnych oddziałów. W walkach odwrotowych korzystne będzie użycie na jednej osi całego szwadronu samochodów pancernych. Wówczas plutony działają w dwóch rzutach: czołowy pluton walczy z nieprzyjacielem, drugi zaś pluton w tym czasie wyszukuje w tyle i zajmuje najdogodniejsze stanowiska ogniowe lub miejsca ukryte, dogodne do wykonania zasadzki.

Po wypełnieniu swego zadania czołowy pluton wycofuje się, przechodząc za pluton ukryty na następnej linii opóźniania. Następnie pluton znów zajmuje stanowiska ukryte, przygotowując zasadzkę, przeszkody, zniszczenia itd. W chwili zbliżenia się nieprzyjaciela ukryty pluton czołowy wykonuje napad ogniowy i krótkie uderzenie, a odniósłszy powodzenie, wycofuje się na następną linię opóźnienia itd.

93.
Sposób
działania
samochodów
pancernych
w opóźnianiu.

Środkiem ułatwiającym wycofanie się samochodów pancernych są świece lub granaty dymne i drażniące.

Dla utrudnienia i opóźnienia pościgu nieprzyjacielskiej broni pancernej samochody pancerne powinny stosować, gdzie tylko to możliwe, zniszczenia na osi odwrotu w stopniu dozwołonym przez dowódcę dysponującego oddziałem samochodów pancernych. Zniszczenia można skazać chemicznie, lecz tylko na rozkaz przełożonego.

Ogólna zasada rozpoczynania ognia w odwrocie na jak największe odległości odnosi się również do i otwartym, gdy zasadzki i zaskoczenia są niemożliwe.

94.

Współdziałanie w osłonie skrzydeł.

Jak w punkcie 83 i 84.

95.

Współdziałanie w przeciwnatarciu.

Jak w punkcie 79.

10. W y c o f a n i e i o d w r ó t.

96.

Zasady ogólne.

Samochodów pancernych można użyć do osłony wycofania i odwrotu sił żywych w warunkach działań ruchowych, przy istnieniu dogodnej sieci dróg. Zadania te mogą wykonywać jedynie w dzień.

Użycie i działanie samochodów pancernych w odwrocie — podobnie jak w walkach opóźniających.

W chwili rozpoczęcia wycofywania się własnych sił żywych samochody pancerne mogą wykonywać

krótkie wypadły na kierunki najbardziej zagrożone dla osłabienia ognia pościgowego lub powstrzymania naporu sił żywych przeciwnika.

Zwroty zaczepne samochodów pancernych powinny być krótkotrwałe, gwałtowne i wykonane przez zaskoczenie.

Samochody pancerne mogą wreszcie służyć do osłony oddziałów wykonujących zniszczenia lub skażenia.

Samochody pancerne, pracując na korzyść straży tylnej, posuwają się zależnie od położenia bojowego i terenu: przy oddziale tylnym straży tylnej w terenie poprzeryzanym i mało przejrzystym, a ze szpicą straży tylnej — w terenie otwartym i przejrzystym.

Działanie samochodów pancernych w straży tylnej — podobnie jak w opóźnianiu (p. 93).

11. Działania samochodów pancernych w szczególnych warunkach.

Samochody pancerne, działając samodzielnie, przed wejściem do osiedli obserwują skraj osiedla z najbliższej załony, po czym zasięgają wiadomości od mieszkańców, wysyłając do najbliższych zabudowań czołowy samochód pancerny; pozostałe samochody pancerne, ustawione w odpowiednim ukryciu lub w odległości, osłaniają czołowy samochód pancerny w razie potrzeby ogniem.

W ramach szwadronu samochodów pancernych pluton czołowy (szpica) rozpoznaje podobnie jak pluton samodzielny. Szwadron samochodów pan-

97.
Współdziałanie ze strażą tylną w odwrocie.

98.
Posuwanie się i walki samochodów pancernych w osiedlach.

cernych rozpoznaje miejscowości leżące w bok od osi marszu przez wysyłanie patroli (2 samochody pancerne), a nawet w razie potrzeby plutonu samochodów pancernych.

Ponieważ pluton czołowy (szpica) jest ubezpieczony od tyłu przy przejściu przez miejscowości przez resztę szwadronu, przeto może się on posuwać szybciej i śmielej, starając się jak najprędzej dostać na przeciwległy skraj miejscowości w kierunku nieprzyjaciela.

Jeżeli pluton czołowy napotka w miejscowości opór, wówczas działa po osi, a drugi pluton stara się uderzyć na nieprzyjaciela przez obejście, aby rozpoznać jego ugrupowanie i siły.

Natarcie samochodów pancernych na osiedla zajęte i bronione przez nieprzyjaciela, ze względu na łatwość zniszczenia samochodów pancernych przez ukrytą w zabudowaniach broń przeciwpancerną, nie rokuje powodzenia.

Samochody pancerne mogą wejść do miejscowości, bronionej przez nieprzyjaciela, dopiero po opanowaniu skraju miejscowości przez własną kawalerię (piechotę) lub razem z nacierającymi oddziałami pieszymi.

Wtedy zadaniem samochodów pancernych będzie:

- ułatwienie własnym oddziałom posuwania się naprzód;
- odpieranie natarć lub przeciwnatarć przeciwnika wzdłuż ulic i placów;
- zwalczanie nieprzyjacielskich wozów pancernych;
- obejście przeciwnika i wyjście na jego tyły, wykorzystując odpowiednio sieć ulic.

Oddziały wspierane przez samochody pancerne powinny im pomagać przy usuwaniu barykad i unieszkodliwianiu gniazd oporu przeciwnika niedostępnych dla samochodów pancernych, jak również uprzedzać o niebezpieczeństwie zagrażającym samochodom pancernym ze strony obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela.

W walkach obronnych w miejscowościach samochody pancerne mogą służyć do wykonania zwrotów zaczepnych przez obejście nieprzyjaciela, z wykorzystaniem sieci ulic, placów, przejść między domami, do opóźniania wzdłuż ulic, do zwalczania nieprzyjacielskiej broni pancerniej oraz do wykonania drobnych zniszczeń i skażeń chemicznych.

W walkach ulicznych należy przydzielać do każdego plutonu samochodów pancernych małe oddziały sił żywych (drużyna piechoty lub pluton kawalerii spiesznej) do bezpośredniego ubezpieczenia samochodów pancernych, a często również patrole pionierów.

Samochody pancerne, maszerujące bez sił żywych, przebywają lasy w szybkim tempie, ze skróconymi odległościami między wozami. Jako zasadę należy przyjąć, że oddział samochodów pancernych powinien jak najprędzej dostać się na przeciwległy skraj lasu.

Do walk leśnych należy używać samochodów pancernych tylko w wypadkach konieczności, i to tylko w ścisłej łączności z kawalerią, piechotą lub kolarzami. Samochody pancerne działają ogniem wzdłuż dróg leśnych i przesiek oraz na polanach.

99.
Walki
w lasach.

Ze względu na ograniczone pole widzenia i ostrzału oraz łatwość zasadzek korzyści z udziału samochodów pancernych w walkach leśnych będą nieproporcjonalnie małe do strat, z którymi dowódca dysponujący samochodami pancernymi powinien się liczyć.

**100.
Przebywanie
grobli.**

Szwadron samochodów pancernych przebywa zazwyczaj groble w następujący sposób: pluton czołowy posuwa się po grobli, starając się uchwycić jak najprędzej przeciwległy brzeg; w tym czasie drugi pluton zajmuje stanowisko ogniowe, umożliwiające osłonę ogniem pierwszego plutonu. Gdy pluton czołowy wyjdzie na przeciwległy brzeg, zaczyna marsz reszta szwadronu.

**101.
Walki
w górach.**

Użycie samochodów kołowych w terenie górzystym zależy od stanu i przydatności danego sprzętu do pokonywania stromych wjazdów oraz stanu i przydatności dróg.

Ze względu na łatwość wykonania zasadzek w terenie górzystym samochody pancerne powinny działać przeważnie w bezpośredniej łączności z kawalerią, piechotą, kolarzami lub narciarzami.

**102.
Walki
w zimie.**

Niska temperatura, śnieg lub gołoledź na drodze utrudniają znacznie działanie samochodów pancernych, powodując zmniejszenie szybkości, wyczerpanie załóg oraz większe zużycie materiałów pędnych. Warstwa śniegu na drodze ponad 20 cm uniemożliwia normalne posuwanie się samochodów pancernych.

Niekiedy na drogach zawianych śniegiem dogodniej będzie przeprowadzić samochody pancerne przez pola mniej zaśnieżone.

Bezsnieżny zamarznięty teren stwarza nieraz większe możliwości działania samochodów pancernych w zimie niż w innych porach roku.

W zimie samochody pancerne mogą z korzyścią współdziałać z oddziałami narciarzy wzdłuż dróg, jeśli drogi nie są zawałone zaspami śnieżnymi.

Ze względu na właściwości sprzętu nie nadają się samochody pancerne do walk nocnych.

103.
Walki nocne.

ZAOPATRZENIE, NAPRAWY I EWAKUACJA

Sprawność działania i stopień wydajności organów zaopatrywania, napraw i ewakuacji mają szczególnie wielkie znaczenie dla pracy bojowej jednostki pancernej.

104.
Zasady ogólne.

Uzupełnianie braków w sprzęcie pancernym oraz wymiana lub naprawa uszkodzonego sprzętu jest sprawą bardzo skomplikowaną i wymaga dłuższego czasu.

Brak zasobów materiałowych miejscowych, jak np. materiałów pędnych, oraz bardzo ograniczone możliwości wykorzystania warsztatów samochodowych krótkość przenoszą cały ciężar zaopatrywania specjalnego i napraw niemal wyłącznie na organa techniczno-gospodarcze jednostki pancernej.

Jednostka pancerna może liczyć w sprzyjających okolicznościach jedynie na korzystanie z miejscowych zasobów żywności.

Stąd wypływa obowiązek dowódców i organów wykonawczych wszystkich stopni w jednostkach pancernych szczególnej dbałości o zabezpieczenie materiałów pędnych i sprzętu brackowego i w

ROZDZIAŁ III.

ZAOPATRZENIE, NAPRAWY I EWAKUACJA.

Sprawność działania i stopień wydajności organów zaopatrywania, napraw i ewakuacji ma szczególnie wielkie znaczenie dla pracy bojowej jednostki pancernej.

104.
Zasady
ogólne.

Uzupełnianie braków w sprzęcie pancernym oraz wymiana lub naprawa uszkodzonego sprzętu jest sprawą bardzo skomplikowaną i wymaga dłuższego czasu.

Brak zasobów materiałowych miejscowych, jak np. materiałów pędnych, oraz bardzo ograniczone możliwości wykorzystania warsztatów samochodowych krajowych przenoszą cały ciężar zaopatrywania specjalnego i napraw niemal wyłącznie na organa techniczno-gospodarcze jednostki pancernej.

Jednostka pancerna może liczyć w sprzyjających okolicznościach jedynie na korzystanie z miejscowych zasobów żywności.

Stąd wypływa obowiązek dowódców i organów wykonawczych wszystkich stopni w jednostkach pancernych szczególnej dbałości o oszczędzanie materiałów pędnych i sprzętu, troskliwego i wła-

ściwego utrzymania i naprawy sprzętu pancernego i samochodowego, aby zachować stałą gotowość bojową jednostki.

Od dowódcy jednostki pancерnej wymaga się wobec tego nie tylko wiadomości technicznych, lecz również poświęcenia wiele czasu i uwagi na wnikanie w sprawy zaopatrzenia technicznego, napraw, utrzymania i ewakuacji sprzętu pancernego i samochodowego swego oddziału.

105.
Zaopatrywa-
nie, naprawy
i ewakuacja
szwadronu
samochodów
pancernych.

Szwadronowi samochodów pancernych, wchodzącemu w skład dywizjonu pancernego, zapewnia zaopatrzenie ogólne i specjalne, naprawy, ewakuację (oraz opiekę sanitarną) dowódca dywizjonu pancernego. Wszelkie zapotrzebowania materiałowe dowódca szwadronu samochodów pancernych kieruje do dowódcy dywizjonu pancernego.

Organem zaopatrywania, napraw i ewakuacji dywizjonu pancernego jest pluton techniczno-gospodarczy, który się składa z dwóch drużyn:

- drużyny technicznej (warsztat, materiały pędne), której zadaniem jest naprawa, zaopatrywanie i ewakuacji sprzętu silnikowego dywizjonu;
- drużyny gospodarczej (transportowo-żywnościowej), której zadaniem jest dowóz zaopatrzenia ogólnego i ewakuacja ogólna.

Szwadron samochodów pancernych ma swą drużynę gospodarczą i kuchnię polową.

Na osi działania szwadronu samochodów pancernych dowódca dywizjonu organizuje zaopatrywanie, naprawę i usuwanie sprzętu środkami plutonu techniczno-gospodarczego.

Każdy pluton samochodów pancernych ma swój patrol reperacyjny, który wykonuje doraźne naprawy sprzętu plutonu na polu walki.

Każdy samochód pancerny (samochód, motocykl) ma swój zestaw narzędzi, części wymiennych i surowców, które pozwalają załodze na usunięcie drobnych niedomagań lub uszkodzeń sprzętu.

Każdy samochód pancerny jest w większości wypadków zdolny wyholować z pola walki (drogą) drugi samochód pancerny w razie uszkodzenia.

Szwadron samochodów pancernych pobiera żywność własnymi środkami przewozowymi z plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu pancernego. Wyjątkowo żywność można dowieźć do miejsca postoju lub działania szwadronu samochodów pancernych środkami dywizjonu pancernego.

Plutony samochodów pancernych i organa pomocnicze dowódcy szwadronu otrzymują żywność wprost z kuchni szwadronowej.

Działając poza szwadronem plutony samochodów pancernych mogą otrzymać kociołki do gotowania lub termosy.

Pluton samochodów pancernych, działający poza szwadronem powyżej jednej doby, otrzymuje zasadniczo wyżywienie od jednostki, do której jest czasowo przydzielony.

Szwadron samochodów pancernych otrzymuje materiały pędne i smary z cysterny dywizjonu pancernego na podstawie codziennych meldunków o zużyciu materiałów pędnych.

106.
Zaopatrywanie w żywność.

107.
Zaopatrywanie w materiały pędne.

Dowóz materiałów pędnych od miejsca postoju plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu pancernego odbywa się zasadniczo środkami plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu pancernego.

Samochody pancerne szwadronu napełniają swoje zbiorniki bezpośrednio z cysterny lub beczek plutonu techniczno-gospodarczego albo też z beczek drużyny gospodarczej szwadronu samochodów pancernych.

108.
Zaopatrywa-
nie
w amunicję.

Niewielka pojemność samochodów pancernych oraz trudność zaopatrywania ich w czasie walki stwarzają z jednej strony konieczność oszczędzania amunicji, a z drugiej strony zaopatrywanie jednostki samochodów pancernych w amunicję musi być zorganizowane bardzo dokładnie i zapewnione wszelkimi środkami tak przez dowódcę jednostki pancerniej, jak też przez dowódcę dysponującego samochodami pancernymi.

Podstawą do uzupełniania braków w amunicji są codzienne meldunki o zużyciu amunicji.

Amunicję małokalibrową i do armatek podaje się w jednostkach ognia, a granaty ręczne i rakiety — w sztukach.

Szwadron samochodów pancernych otrzymuje amunicję i środki do konesrwej broni z plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu pancernego. W dalszej kolejności samochód amunicyjny dowozi amunicję do plutonów samochodów pancernych.

Samochody pancerne w plutonach uzupełniają amunicję z wozu amunicyjnego szwadronu, a w wypadkach wyjątkowych w czasie walki, gdy dowóz amunicji jest utrudniony, samochody pan-

cerne mogą otrzymać niewielkie ilości amunicji z „punktów zaopatrywania w amunicję” tych jednostek broni głównych, z którymi współdziałają.

Samochody pancerne wskutek swej konstrukcji mają możliwość zebrania niemal wszystkich wystrzelonych łusek od amunicji karabinów maszynowych i armatek, wobec czego każdy dowódca oddziału samochodów pancernych musi pamiętać stale o zapewnieniu odesłania łusek amunicyjnych zaraz po walce, a załogi samochodów pancernych mają obowiązek sumiennego zbierania łusek i oddawania ich do własnych taborów przy każdej sposobności.

Odsyłanie do kraju z frontu wystrzelonych łusek ma duże znaczenie dla materialnej strony prowadzenia wojny (brak surowców).

Materiał pancerno-samochodowy, to jest: gotowe zespoły, części wymienne, surowce i narzędzia otrzymuje dywizjon pancerny z „parku broni pancernych” armii, a szwadron samochodów pancernych — z plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu pancernego.

Uzupełnienie stanu kompletnych samochodów pancernych otrzymuje dywizjon z parku broni pancernych.

Uzupełnienie materiału pancernego i samochodowego następuje na podstawie zapotrzebowania, które okresowo lub doraźnie składa dowódca dywizjonu pancernego (zestawia dowódca plutonu techniczno-gospodarczego).

Materiał ten dowozi się zasadniczo własnymi środkami dywizjonu pancernego.

109.

Zaopatrywanie w materiał specjalny: pancerny, saperski i łączności.

Dywizjon pancerny ma tzw. „zestaw nr 3“, zawierający gotowe zespoły, części wymienne, surowce i narzędzia.

Pluton samochodów pancernych ma na wozie patrolu reperacyjnego tzw. „zestaw nr 2“, tj. części wymienne i surowce do naprawy samochodów i motocykla.

Każdy samochód i motocykl ma swój „zestaw nr 1“, tj. narzędzia, materiał i drobne części wymienne.

Sprzęt uzbrojenia, saperski i łączności, wysłany z odnośnych zakładów armii, otrzymuje dywizjon pancerny na stacji zaopatrywania; materiał ten dywizjon pancerny dowozi ze stacji zaopatrzenia własnymi środkami.

Materiał ten otrzymuje dywizjon pancerny na każdorazowe zapotrzebowanie, skierowane drogą służbową do dowódcy armii.

Szwadron samochodów pancernych otrzymuje ten materiał z plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu pancernego.

110.
Naprawa
i ewakuacja
sprzętu pan-
cernego
i samocho-
dowego oraz
uzbrojenia.

Szybka i odpowiednia naprawa sprzętu pancernego, uzbrojenia i sprzętu łączności (radio) oraz sprawne i szybkie wywożenie uszkodzonego sprzętu z pola walki, zwłaszcza pancernego, jest podstawowym warunkiem utrzymania wysokich stanów bojowych i gotowości bojowej jednostki pancerniej.

Naprawa i wywożenie samochodów pancernych na polu walki napotyka przeważnie na duże trudności, jak: ogień nieprzyjacielski, teren, brak środków i pośpiech. Dlatego też organizacja napraw i wyholowywania sprzętu w jednostkach pancernych musi być szczegółowo przemyślana i podana

do wiadomości zainteresowanych, a wykonywanie tych czynności muszą stale kontrolować dowódcy jednostek bojowych i organa napraw i zaopatrywania, aby niezwłocznie dostosować organizację napraw do zmieniającego się zazwyczaj szybko położenia bojowego.

Organizacja napraw samochodów pancernych i motocykli w szwadronie samochodów pancernych przedstawia się następująco.

Szczegół organu, na którym się naprawia dany wóz silnikowy, zależy od rodzaju uszkodzenia (potrzebnych części wymiennych i narzędzi) oraz potrzebnego czasu naprawy.

Każde niedomaganie lub uszkodzenie samochodu pancernego rozpoznaje najpierw załoga samochodu pancernego i jeżeli stwierdzone niedomagania można usunąć środkami załogi, załoga przystępuje do pracy.

O konieczności naprawy, przekraczającej możliwości załogi, załoga melduje dowódcy plutonu lub dowódcy patrolu reperacyjnego (wyjątkowo dowódcy plutonu techniczno-gospodarczego) dywizjonu lub wydzielonego patrolu technicznego.

Z drugiej strony patrol reperacyjny ma obowiązek nawet bez wezwania pomocy dotrzeć do zauważonego uszkodzonego w czasie walki samochodu pancernego, o ile tylko położenie bojowe na to pozwala.

Dowódca patrolu reperacyjnego zbadawszy uszkodzenie decyduje, czy samochód pancerny można naprawić na miejscu środkami patrolu reperacyjnego, czy też trzeba go przekazać do naprawy do warsztatu dywizjonu pancernego.

Jeśli patrol reperacyjny przystępuje do naprawy samochodu pancernego na polu walki, załoga pomaga mu w pracy.

Dowódca plutonu techniczno-gospodarczego po stwierdzeniu rodzaju uszkodzenia samochodu pancernego (motocykla) rozstrzyga, czy ma być naprawiony w warsztacie dywizjonu pancernego czy też trzeba go odwieźć do parku broni pancernych (czołówki reperacyjnej).

Decyzję swą opiera na: obliczeniu czasu naprawy, potrzebnych częściach lub zespołach, położeniu bojowym oraz ogólnej ilości czasu pracy potrzebnej do wykonania napraw innego sprzętu, będącego w naprawie w plutonie techniczno-gospodarczym.

W warsztacie polowym dywizjonu pancernego można dorabiać niektóre części sprzętu silnikowego z zapasu surowców, jaki ma pluton techniczno-gospodarczy dywizjonu pancernego.

Drobne uszkodzenia i niedomagania broni usuwa rusznikarz szwadronu. Poważniejsze naprawy sprzętu uzbrojenia i wymianę przeprowadzają warsztaty uzbrojenia armii; sprzęt ten przesyła dowódca dywizjonu drogą przez odnośne organa wielkiej jednostki, do której jest przydzielony dywizjon pancerny.

Odkazanie chemiczne sprzętu pancernego i samochodowego szwadronu samochodów pancernych przeprowadza zasadniczo własnymi środkami dywizjon pancerny.

111.
Ewakuacja
sprzętu
własnego.

Sposób naprawy uszkodzonego sprzętu w marszu podają rozdziały: „Marsz — ubezpieczony i podróżny“.

Organizacja wywożenia własnego uszkodzonego sprzętu pancernego i samochodowego z pola walki przedstawia się na ogół następująco.

Uszkodzony samochód pancerny wyholowują ze strefy skutecznego ognia nieprzyjacielskich karabinów maszynowych przeważnie inne samochody pancerne plutonu, przekazując go w miejscu zakrytym patrolowi reperacyjnemu lub wydzielonemu patrolowi technicznemu.

W marszu — zasadniczo, a w czasie walki, o ile teren i położenie na to pozwalają, naprawą i usuwaniem uszkodzonych samochodów pancernych powinny się zajmować przede wszystkim organa techniczno-gospodarcze dywizjonu, aby nie uszczuplać stanów bojowych szwadronu samochodów pancernych.

W czasie walki samochody pancerne, nie dające się naprawić środkami patrolu reperacyjnego lub wymagające naprawy dłuższej ponad godzinę czasu wyholowuje się do wysuniętych organów naprawczych plutonu techniczno-gospodarczego, które z kolei holują uszkodzony sprzęt do miejsca postoju plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu (warsztatu).

Sprzęt nie dający się naprawić w warsztacie plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu, odwozi się do parku (lub czołówki) broni pancernych zasadniczo środkami armii. W tym celu dowódca dywizjonu pancernego (lub dowódca plutonu techniczno-gospodarczego) przesyła drogą służbową odpowiednie meldunki do komendanta parku broni pancernych, podając: ilość uszkodzonego sprzętu, ogólnie rodzaj uszkodzenia, miejsce zdeponowania uszkodzonego sprzętu.

Załoga uszkodzonego sprzętu pozostaje stale przy swoich wozach do czasu ukończenia naprawy (aż do warsztatu plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu pancernego), pomagając w naprawie swego wozu.

Natomiast, jeśli samochód pancerny odchodzi do naprawy poza dywizjon pancerny (do parku broni pancernej), wówczas załoga wraca do swego szwadronu bez sprzętu, wchodząc w skład załóg zapasowych.

Uzbrojenie i amunicja uszkodzonego samochodu pancernego pozostaje w plutonie techniczno-gospodarczym dywizjonu pancernego.

**112.
Ewakuacja
sprzętu
pancernego
zdobycznego.**

Wywożenie zdobycznego sprzętu pancernego i samochodowego, armat itp. należy zasadniczo do wielkiej jednostki i armii. Wyjątkowo, jeśli położenie bojowe na to pozwala, części samochodów można użyć do wyholowania lub przewiezienia na niewielką odległość pozostawionego przez własne oddziały lub nieprzyjacielskie najbliższego sprzętu pancernego lub samochodowego, jednak tylko ze strefy skutecznego ognia nieprzyjaciela do punktów ewakuacyjnych wyższego szczebla.

Samochody pancerne jednak mają niewielką siłę holowniczą.

Użycie samochodów szwadronu do tego celu może nastąpić jedynie na rozkaz dowódcy dywizjonu pancernego, dowódcy wielkiej jednostki lub dowódcy dysponującego czasowo szwadronem samochodów pancernych.

Własny uszkodzony lub unieruchomiony (ugrzężnięcie) sprzęt pancerny należy zniszczyć jedynie w tym wypadku, gdy samochód pancerny przy pomocy posiadanych środków nie da się uruchomić ani wyholować, a położenie bojowe bez żadnej wątpliwości wskazuje na to, że samochód dostanie się w ręce nieprzyjaciela, nieprzyjaciel zaś będzie miał dość czasu na to, aby naprawić lub wyholować uszkodzony samochód pancerny.

O konieczności zniszczenia własnego samochodu pancernego (motocykla) decyduje zasadniczo oficer (najmniej dowódca plutonu).

Wozy silnikowe niszczy się najprędzej przez podpalanie zbiorników paliwa lub wysadzanie przy pomocy materiałów wybuchowych.

Przed niszczeniem wozu należy w miarę możliwości zabrać uzbrojenie, amunicję, radiostację itp. ważne części.

W wypadku niszczenia zdobycznego sprzętu pancernego i samochodowego na polu walki obowiązują te same zasady.

Oddziały samochodów pancernych zasadniczo nie mają możliwości odwożenia lub eskortowania jeńców, stąd też wziętych do niewoli żołnierzy nieprzyjacielskich przekazują zaraz na polu walki jednostkom pieszym lub konnym.

Miejsca taboru szwadronu samochodów pancernych są podane w rozdziałach: „Marsze: podróźny i ubezpieczony” oraz „Postoje: podróźny i ubezpieczony”.

Ze względu na szybkość środków transportowych tabor szwadronu samochodów pancernych może być pozostawiony dość daleko w tyle, aby

113.
Niszczenie
sprzętu
pancernego
i samocho-
dowego.

114.
Ewakuacja
jeńców.

115.
Ugrupowanie
taborów.

móc na czas podwieźć potrzebne plutonom walczącym materiały. Tabor szwadronu (drużyna gospodarcza) pozostaje zwykle w miejscu postoju plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu pancernego.

Jeśli szwadron samochodów pancernych jako całość otrzymuje do wykonania zadanie bojowe, wówczas dowódca szwadronu zabiera w miarę potrzeby swe wozy gospodarcze oraz inne środki przydzielone mu doraźnie przez dowódcę dywizjonu pancernego, jak np. sekcję pioniersko-gazową, wydzielony patrol techniczny, patrol sanitarny itd. Miejsce posuwania się tych organów w kolumnie zależy od położenia bojowego i zadania. Wydzielonym czasowo plutonom samochodów pancernych dowódca szwadronu samochodów pancernych przydziela w miarę potrzeby dodatkowe środki łączności, zaopatrzenia i napraw żądając ich od dowódcy dywizjonu pancernego.

Pluton techniczno-gospodarczy wybiera na miejsce postoju obszary, które:

- dają możliwość spokojnej i względnie bezpiecznej pracy w warsztacie polowym;
- dają możliwość łatwego i szybkiego zaopatrywania jednostek walczących (dobre drogi) oraz wyholowywanie uszkodzonych wozów.

Miejsce to może się znajdować kilka — kilkanaście kilometrów od linii bojowej.

Dowódca plutonu techniczno-gospodarczego wysuwa do czoła w miarę potrzeby niezbędne organa napraw i zaopatrzenia w postaci patroli technicznych o zmiennym składzie lub organizuje wysunięty punkt zaopatrzenia i napraw.

Opiekę lekarską zapewnia lekarz jednostki, do której jest przydzielony szwadron samochodów pancernych.

Rannych na polu walki przekazują oddziały samochodów pancernych zasadniczo współdziałającym lub napotkanym oddziałom broni konnych lub pieszych; w wyjątkowych wypadkach mogą odwieźć swych rannych do najbliższych punktów opatrunkowych.

Pusty tabor samochodowy dywizjonu pancernego należy wykorzystać do przewożenia rannych z pola walki.

Dowódca dywizjonu pancernego dysponuje patrelem sanitarnym i samochodem sanitarnym do wywożenia (w sprzyjających warunkach) rannych ze szwadronów dywizjonu.

Odkazanie chemiczne żołnierzy szwadronu samochodów pancernych musi zapewnić dowódca wielkiej jednostki, dysponujący samochodami pancernymi.

Dla utrzymania pełnej wartości bojowej i jak najwyższych stanów liczebnych załóg samochodów pancernych każdy dowódca musi zwracać stałą uwagę na warunki pracy załóg, aby usunąć przyczyny wpływające na zły stan zdrowia i zmęczenie załóg, jak np.:

- a) unikanie zatrucia spalinami (dym materiałów pędnych i prochu), przewietrzanie samochodów pancernych w czasie marszu, wychylanie się załogi nazewnątrz samochodów pancernych, wychodzenie z samochodów przy każdym zatrzymywaniu się w marszu,

116.
Ewakuacja
rannych
i opieka
lekarska.

- nakładanie specjalnych masek przeciwczerwonych, zaopatrzenie załóg w odpowiednie leki itd.);
- b) zwiększanie odległości między wozami dla uniknięcia jazdy w kurzu, wybór dróg bez kurzu, zaopatrzenie załóg w odpowiednie okulary;
 - c) częste zatrzymania w czasie marszów w ziemi;
 - d) ulgi w ubiorze załóg samochodów pancernych w dni upalne;
 - e) zapewnienie dostatecznych odpoczynków dla załóg wozów silnikowych.

Zaopatrywanie, naprawa i wywożenie w różnych warunkach bojowych.

117. Postój podróżny i odpoczynek.

Obowiązkiem dowódcy w czasie odpoczynków jest zapewnienie organom zaopatrywania i napraw bezpieczeństwa przeciwlotniczego oraz danie im jak najdogodniejszych warunków pracy. Miejsce postoju plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu pancernego powinno być tak dobrane, żeby dawało dogodny i najkrótszy dojazd do miejsc zakwaterowania szwadronów pancernych i zapewniało dogodną komunikację z organami zaopatrywania i napraw wyższego szczebla (brygady armii).

Do obowiązków dowódcy plutonu techniczno-gospodarczego należy odpowiednie rozmieszczenie i zamaskowanie sprzętu, warsztatu i magazynów, przy czym należy zapewnić pracę w nocy przy oświetleniu sztucznym, zasłaniając światło od obserwacji lotniczej.

Tabor szwadronu samochodów pancernych staje razem z wozami pancernymi szwadronu.

Na postoju ubezpieczonym obowiązkiem dowódcy jest zapewnienie bezpieczeństwa plutonu techniczno-gospodarczego od strony nieprzyjaciela naziemnego oraz powietrznego.

Prócz tego — jak na postoju podróжным, przy czym wzgląd na niebezpieczeństwo zaskoczenia nie pozwoli często na zapewnienie organom zaopatrywania i napraw tak dogodnych warunków pracy jak na postoju podróжным.

Bezpieczeństwo plutonu techniczno - gospodarczego na postoju ubezpieczonym powinno zapewnić już samo ugrupowanie szwadronów pancernych lub innych rodzajów broni.

Tabor szwadronu samochodów pancernych staje również przeważnie razem z wozami pancernymi szwadronu.

Miejsce postoju plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu po odejściu szwadronów pancernych do walki (na stanowiska wyjściowe) należy tak wybrać, aby dawało możliwość bezpiecznej i spokojnej pracy przy naprawie uszkodzonego sprzętu, zabezpieczając przynajmniej przed niespodziewanym wtargnięciem broni pancernej, oddziałów zmotoryzowanych lub kawalerii nieprzyjaciela.

Tabor szwadronu samochodów pancernych znajduje się w tych wypadkach przeważnie przy plutonie techniczno-gospodarczym dywizjonu pancernego.

118.
Postój ubezpieczony.

119.
Postój na polu walki.

Zabezpieczenie przed działaniem nieprzyjaciela naziemnego powinno zapewniać już samo ugrupowanie własnych oddziałów; w razie braku stałego i dostatecznie silnego frontu należy umieszczać pluton techniczno-gospodarczy pod osłoną odwołów wielkiej jednostki lub zwrócić się do dowódcy dysponującego dywizjonem pancernym o przydział umyślnego oddziału, dla ubezpieczenia organów techniczno-gospodarczych dywizjonu pancernego.

Zabezpieczenie przed nalotem lotnictwa nieprzyjacielskiego również powinna zapewniać broń przeciwlotnicza broni głównych. Karabinów maszynowych czołgów można użyć do osłony taborów jedynie w tym wypadku, gdy pluton techniczno-gospodarczy stoi razem ze szwadronem czołgów.

Wyjątkowo do czynnej obrony przeciwlotniczej plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu pancernego można użyć karabinów maszynowych naprawianych czołgów.

W wypadkach, kiedy pluton techniczno-gospodarczy nie jest dostatecznie ubezpieczony przez broń główną, dowódca plutonu techniczno-gospodarczego powinien zapewnić sobie niezbędne bezpieczeństwo własnymi środkami.

W tym celu należy wystawić posterunki obserwacyjno-alarmowe oraz zapewnić środki łączności i alarmu.

Do zwalczania nieprzyjaciela, który bezpośrednio zagraża plutonowi techniczno-gospodarczemu, użyć można również broni naprawianych wozów pancernych.

Dowódcy organów zaopatrywania i napraw muszą pamiętać o zamaskowaniu i ukryciu taboru i naprawianego sprzętu, wykorzystując podwórza, sady, szopy, garaże itd.

W marszu podróжным dowódca dywizjonu pancernego musi brać zawsze pod uwagę zapewnienie obrony przeciwlotniczej dla plutonu techniczno-gospodarczego.

Poza tym — jak w § 25 i 27.

120.
Marsz
podróżny.

Jak w marszu podróжным, z tą różnicą, że dowódca dywizjonu musi zapewnić plutonowi techniczno-gospodarczemu bezpieczeństwo ze strony nieprzyjaciela naziemnego przez odpowiednie umieszczenie go w kolumnie wielkiej jednostki, a w wyjątkowych wypadkach przez przydział wozów pancernych do osłony rzutu taborowego.

121.
Marsz ubez-
pieczony.

Dla plutonów samochodów pancernych, wydzielonych czasowo do oddziałów ubezpieczających broni głównych (straży przedniej, bocznej, lub tylnej), dowódca szwadronu przydziela w miarę potrzeby dodatkowe środki napraw i zaopatrywania, żądając ich z plutonu techniczno-gospodarczego dywizjonu pancernego.

W wypadku, gdy szwadron samochodów pancernych bierze udział w rozpoznaniu w składzie oddziału rozpoznawczego broni głównych lub też samodzielnie, zachodzi często potrzeba zabrania dodatkowego organu zaopatrzenia i napraw prócz patroli reperacyjnych plutonów samochodów pancernych.

122.
Rozpoznanie

Organ ten, w postaci wydzielonego patrolu technicznego w możliwie najniezbędniejszym składzie, przydziela dowódca plutonu techniczno-gospodarczego na rozkaz dowódcy dywizjonu pancernego.

Bezpieczeństwo wydzielonego patrolu technicznego zapewnia dowódca oddziału rozpoznawczego przede wszystkim przez odpowiednie ugrupowanie w kolumnie.

Pluton samochodów pancernych, występujący w oddziale rozpoznawczym poza szwadronem, otrzymuje w razie potrzeby dodatkowe środki zaopatrywania, napraw i łączności od swego dowódcy szwadronu samochodów pancernych.

Do zadań wydzielonego patrolu technicznego w rozpoznaniu należy jak najszybsza naprawa uszkodzonego sprzętu oraz wyholowanie sprzętu własnego w razie niemożności naprawy w jak najkrótszym czasie.

Prócz tego wydzielony patrol techniczny powinien mieć zapas paliwa i smarów, a w pewnych wypadkach również wody do chłodnic.

123. Pościg.

W wypadkach, gdy pluton lub szwadron samochodów pancernych biorą udział w pościgu w składzie oddziałów pościgowych broni głównych lub samodzielnie, należy zapewnić im przede wszystkim zaopatrzenie w materiały pędne.

Sprawę napraw należy traktować podobnie jak w rozpoznaniu.

W działaniach pościgowych nie należy wysuwać zbyt daleko na przód organów zaopatrywania i napraw ze względu na łatwość zaskoczenia ich z boku przez wycofujące się innymi drogami oddziały nieprzyjaciela.

O zmierzchu powinien wydzielony patrol techniczny znaleźć się razem ze szwadronem (plutonem) samochodów pancernych, biorącym udział w pościgu.

Wywożenie zdobycznego sprzętu organizuje dowódca oddziału pościgowego, przy czym wydzielonego patrolu technicznego zasadniczo nie należy używać do odwożenia zdobycznego sprzętu.

Walki opóźniające stwarzają najtrudniejsze warunki dla pracy organów zaopatrywania i napraw, dlatego też organizacja wywożenia, naprawy i zaopatrywania musi być bardzo starannie przemyślana, przygotowana i podana do wiadomości oddziałów.

Od organów zaopatrywania i napraw (pluton techniczno-gospodarczy, wydzielony patrol techniczny, patrole reperacyjne) walki te wymagają często dużej odwagi, ofiarności i sprawności technicznej.

Do oddziału samochodów pancernych, biorącego udział w walkach opóźniających, należy przydzielać przede wszystkim dostateczną ilość sprzętu holowniczego, aby wyholowywanie uszkodzonego sprzętu własnego mogło się odbywać sprawnie i w porę.

Następnie należy zapewnić oddziałowi opóźniającemu zaopatrzenie w materiały pędne, a często i wodę do chłodnic.

Dowódca organu zaopatrywania i napraw (np. plutonu techniczno-gospodarczego o zmniejszonym składzie) musi mieć na uwadze niebezpieczeństwo zaskoczenia go przez nieprzyjaciela w czasie pracy lub marszu.

124.
Walki
opóźniające

Dowódca plutonu techniczno-gospodarczego (wydzielonego patrolu technicznego) organizuje kolejne punkty naprawy dla sprzętu; punkty te przesuwa się ku tyłowi w miarę zbliżania się nieprzyjaciela.

Punkty naprawy należy organizować w miejscach łatwych do odszukania; z drugiej strony muszą być o ile możliwości zabezpieczone przed wtargnięciem nieprzyjacielskiej broni pancernej (za rzeką, za bagnem, w lesie, w miastach itd.), aby dać możliwość wykonania doraźnej naprawy uszkodzonego sprzętu.

Uszkodzone wozy pancerne muszą być wyholowane z linii bojowej do pierwszego punktu naprawy przeważnie przez inne wozy pancerne szwadronu (plutonów samochodów pancernych).

Dowódca organu naprawczo-zaopatrzeniowego znajdować się musi w takim punkcie, skąd obserwować może działanie własnych samochodów pancernych oraz nawiązać szybko łączność z punktem naprawy, aby w razie potrzeby mógł przy pomocy znaku lub gońca skierować jak najdziałają po dwóch osiach, punkt naprawy znajduje się w miejscu najdogodniejszym, np. na rozwidleniu, skrzyżowaniu dróg lub na ważniejszej osi działania.

125.
Zaopatrzenie
i naprawy
w szczegól-
nych warunkach.

Niska temperatura każe często przewidzieć zaopatrzenie wozów silnikowych w specjalne płyny do chłodnic, zabezpieczające wodę przed zamarzaniem.

Pracę, związaną z naprawą w nocy przy świetle elektrycznym, należy zabezpieczyć przed obserwacją lotniczą i naziemną przez odpowiednie zamaskowanie.

CHARAKTERYSTYKA TECHNICZNA SAMOCHODÓW PANCERNYCH Wz. 34 i Wz. 29.

N A Z W A SPRZĘTU	Wysokość	Długość	Szerokość	Prześwit (naj- niższy punkt)	Waga w goto- wości bojowej	Zapasy benzyny	Z a s i ę g	Szybkość po drodze bitej	Szybkość w terenie	Zużycie paliwa	Przekracza brody	Przekracza rowy	Pochyłości	Grubość pancerza	Uzbrojenie	Amunicja	Z a ł o g a	Przebijalność pancerza poci- skiem p. panc.	U W A G I
	cm	cm	cm	cm	kg	litr	km	km godz.	km godz.	litr na 100 km	cm	cm	stopni	mm	szt.	szt.	osób	poni- żej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
SAMOCHÓD PANCERNY WZÓR 34	222	362	191	25	2200	40	do 180	do 54	—	do 22 l po różnych drogach	50	płat- kie przy- droż- ne	spoty- kane na dro- gach bitych	do 7	1 c.k.m. lub 1 działko 37 mm	112 do działka lub 2000 do c.k.m.	2	200	Koła samochodu pan- cernego mogą mieć ogumienie niewrażli- we na działanie pos- cisków karabinowych.
SAMOCHÓD PANCERNY WZÓR 29	245	520	176	25	około 5000	103	do 280	przodem do 40, tyłem 10	—	około 40 kg na 100 km	—	—	„	do 10	1 działko 37 mm i 2 c.k.m.	112 do dział- ka i 4000 do c.k.m.	4 do 5	100	Samochody pancerne wzór 29 (Ursus) mają tylny ster, umożliwia- jący poruszanie się ich tyłem. Sam. pan. wz. 29 nie mogą działać po drogach gruntowych

39 Pułk Piechoty

CBW

Wpływ nr 4 rok 45.

Nr. wol. 1172

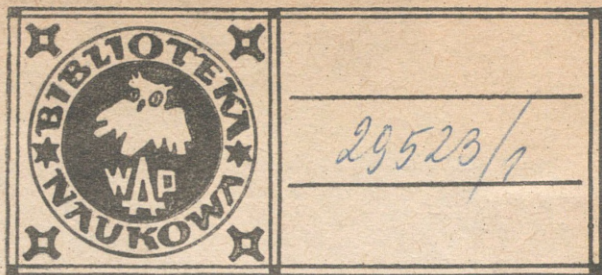

CBW

Wpływ nr 4 rok 45.

Nr. wol. 1172

2522